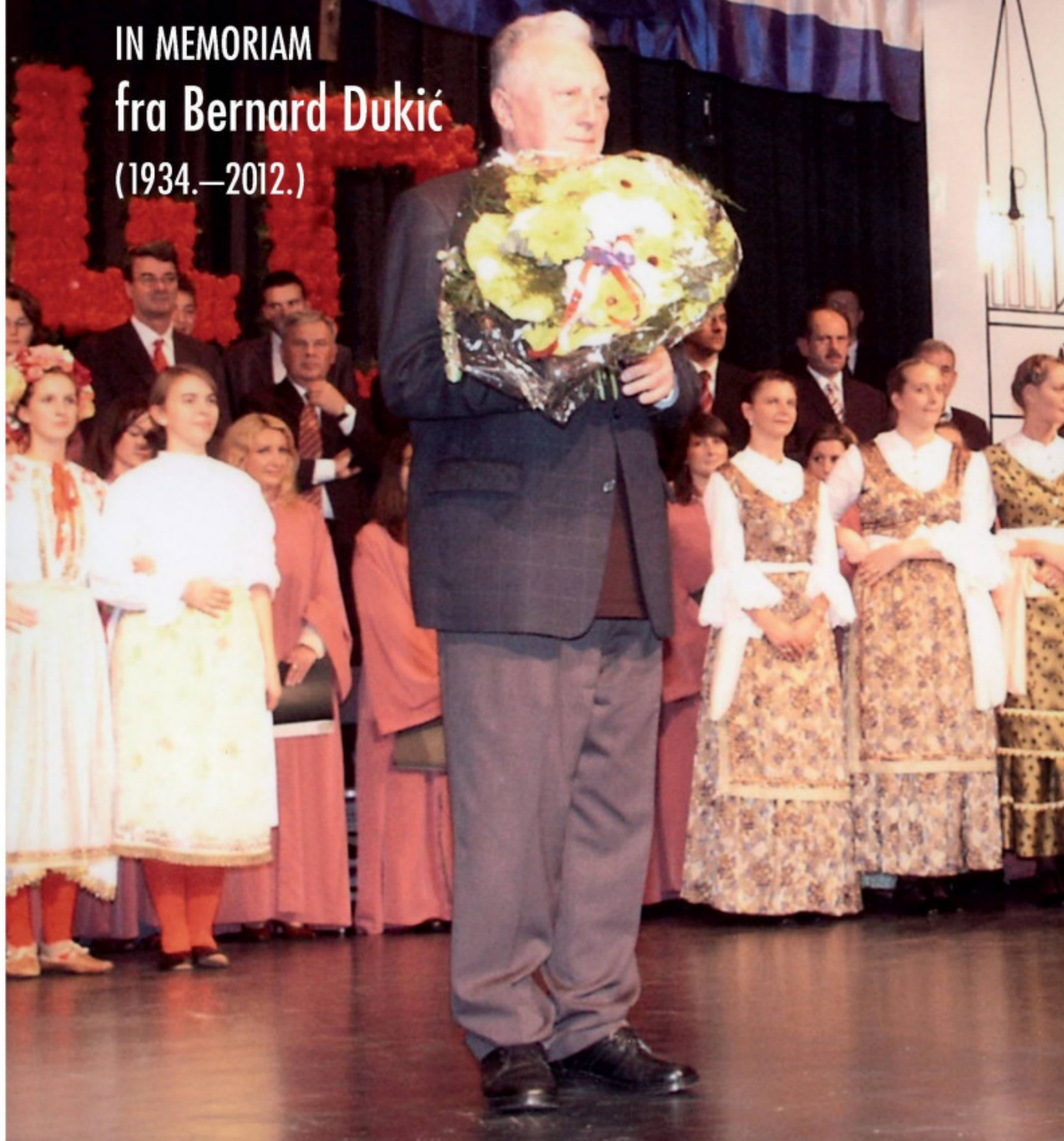

D 2384 E 1,50€ – LISTOPAD/OKTOBER 2012 – BR./NR. 10 (328)

ŽIVA ZAJEDNICA

lebendige gemeinde

IN MEMORIAM
fra Bernard Dukić
(1934.—2012.)

Naslovnica:

Fra Bernard Dukic na proslavi 40. obljetnice misije Frankfurt 2005. g.; snimio: A. Polegubić

ŽIVA ZAJEDNICA lebendige gemeinde

List hrvatskih katoličkih zajednica u Njemačkoj
Zeitschrift der kroatischen katholischen Gemeinden in Deutschland
www.zivazajednica.de

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42 d
Tel.: (069) 9540480
Fax: (069) 95404824
E-Mail:

zivazajednica@kroatenseelsorge.de
delegatur@kroatenseelsorge.de

Izdavač/Herausgeber:
Hrvatski dušobrižnički ured
Kroatenseelsorge in Deutschland

Odgovara/Verantwortlich:
Pfr. Ivica Komadina

Glavni urednik/Chefredakteur:
Dr. Adolf Polegubić

Uredništvo/Redaktion:
Pfr. Ivica Komadina, Željka Čolić,
Stjepan Hercceg, Kristina Kovačević,
Marija Lovrić-Holenda,
dr. Adolf Polegubić,
Antonia Tamljanović-Brkić,
P. Jozo Župić

Grafička priprema/Layout &
Bildbearbeitung:
Ljubica Markovica-Baban

Tisak/Druck:
DENONA d.o.o., Zagreb

Godišnja pretplata s poštarinom/
Jahresbezugspreis incl. Porto: € 16,-
za ostale europske zemlje: € 22,-
za prekomorske zemlje: € 35,-

Bankverbindung:
VDD/Kroatenseelsorge in Deutschland
Konto Nr. 6498973
(BLZ: 750 903 00),
bei der LIGA Bank eG
IBAN:
DE03750903000006498973

Zadnja stranica:

S hodočašća Hrvata iz HKM Giessen
u Maria Sternbach;
snimio: A. Polegubić

AKTUALNO

ZAGREB

Jesenska sjednica Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu

Vijeće HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu održalo je jesensku sjednicu u srijedu 19. rujna u Zagrebu pod predsjedanjem predsjednika toga Vijeća sarajevskog pomoćnog biskupa Pere Sudara. Na sjednici se raspravljalo o svim važnim temama koje povezuju domovinsku i iseljenu Hrvatsku, podnesena su delegatska izvješća s terena o aktualnom stanju u hrvatskim katoličkim misijama, a delegati su dobili obavijesti iz Ravnateljstva. Sjednici se priključio i apostolski nuncij u RH nadbiskup Alessandro D'Errico koji je riječima kojima se obratio delegatima pokazao da prati njihov predan i odgovoran rad na očuvanju hrvatskoga kulturnog identiteta u inozemstvu, svjestan doprinosa koji svi oni, kao i puk Božji koji im je povjeren u inozemstvu, daju Katoličkoj Crkvi u cjelini. Na sjednici su sudjelovali gotovo svi članovi Vijeća, ravnatelj Ureda za hrvatsku inozemnu pastvu fra Josip Bebić i delegati za hrvatsku pastvu u zemljama u kojima pastoralno djeluju: delegat za Švedsku i nordijske zemlje mons. Stjepan Biletić, delegat za Kanadu mons. Ivan Vukšić, delegat za Sloveniju fra Marko Prpa, delegat za Veliku Britaniju, Francusku i zemlje Beneluxa vlč. Stjepan Čukman, delegat za SAD vlč. Mate Bižaca, delegat za Njemačku vlč. Ivica Komadina, delegat za Švicarsku fra Mičo Pinjuh, delegat za Australiju fra Ivo Tadić, delegat za Austriju fra Josip Tretnjak, predstavnik redovnica s. Anemarie Radan, predstavnik pastoralnih suradnika za Njemačku Ivan Ivanković te predstavnik pastoralnih suradnika u Njemačkoj s. Verica Grabovac, priopćeno je iz Ureda za hrvatsku inozemnu pastvu. **Tekst i snimka: IKA**

CASTEL GANDOLFO

Papa pozvao na poniznost i skromnost

Čovjek se mora osloboditi ponosa, kao Bog koji je postao posljednji, rekao je papa Benedikt XVI. u svom nagovoru u nedjelju 23. listopada vjernicima, koji su se u velikom broju okupili u Castel Gandolfo. Papa je istaknuo da postoji duboka razlika između Boga i čovjeka u častohleplju. Bog se ne boji poniziti i ispasti posljednji, dok mi koji smo maleni nastojimo na sve načine ispasti prvi. Sin Božji biva predan ljudskim rukama, koje će ga ubiti. Njegovi učenici, međutim, to nisu mogli shvatiti, jer su mislili ljudskom logikom, primijetio je Papa. Slijediti Krista pretpostavlja čovjekovo radikalno obraćenje, promjenu u načinu mišljenja i življenja. Treba otvoriti srce i slušati kako bi nas Božje svjetlo osvijetlilo i iznutra promijenilo. Ključno pitanje u kojem se Bog i čovjek razlikuju je ponos. Bog je punina svega i spreman je ljubiti i darovati život. U ljudima je ponos duboko ukorijenjen te traži neprestani nadzor i čišćenje za razliku od Blažene Djevice Marije, koja je posvema sinkronizirana s Bogom, rekao je Sveti Otac i preporučio vjernicima da je s povjerenjem zazivaju da bi nas naučila kako vjerno slijediti Isusa na putu ljubavi i poniznosti. **IKA**

U OVOM BROJU

● OBLJETNICE

45 godina
HKM Mainz

str. 20

● IZ CRKVE U SVIJETU

Apostolski
pohod pape
Benedikta XVI.
Libanonu

str. 4

● TEOLOŠKI OSVRT: dr. A. Tamarut

Crkva bez
konformizma

str. 12

IZ CRKVE U DOMOVINI

Jačanje pravde i mira u vjeri i istini

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić je istaknuo da je nedopustivo političko manipuliranje s hrvatskim državnim teritorijem, naročito kada su u pitanju državne granice.

5

ZAGREB

Jesenska sjednica Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu

2

SVIJET MLADIH – JUGENDWELT

„Ja sam s tobom” – meditacija o Božjoj blizini

23

BEITRÄGE IN DEUTSCHER SPRACHE:

Pfr. Ivica Komadina: P. Bernard – ein unermüdlicher Arbeiter im Weinberg des Herrn

Beileidsbekundungen zum Tod von P. Bernard Dukić von:

Karl Kardinal Lehmann,
Bischof von MainzNorbert Trelle, Bischof von
Hildesheim

13-14

Fra Bernardo, hvala za 34 godine „Žive zajednice”!

U četvrtak 30. kolovoza u 79. godini života, 55. redovništva i 53. svećeništva preminuo je redovnik-svećenik, član Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja fra Bernard Dukić. Misu za dušnicu, 3. rujna, u crkvi Gospe Sinjske u Sinju predvodio je nadbiskup splitsko-makarski i metropolit mons. Marin Barišić. Sprovođene obrede na groblju Sv. Franje u Sinju predvodio je fra Petar Klapež, gvardijan samostana Gospe Sinjske.

„Poštovani oče, Vaše će ime ostati zabilježeno zlatnim slovima u povijesti hrvatske inozemne pastve”, napisao je zagrebački nadbiskup kardinal Franjo Kuharić u dekretu o razrješenju fra Bernarda Dukića službe naddušobrižnika (delegata) 1997. godine. I doista je tako, ako se vidi što je sve fra Bernard učinio djelujući u hrvatskoj pastvi u Njemačkoj, najprije kao voditelj Hrvatske katoličke misije u Frankfurtu, a potom još više kao naddušobrižnik (delegat) za hrvatsku pastvu u Njemačkoj od 1972. do 1997. Ovdje valja posebno istaknuti jedno od ostvarenja Hrvatsko-

ga (nad)dušobrižničkog ureda koje je pokrenuto u fra Bernardovo vrijeme, lista hrvatskih katoličkih misija „Živa zajednica”, koja izlazi u Frankfurtu od rujna 1978. Fra Bernard je u Riječi urednika u prvom broju napisao: „Evo nas prvi put s novim listom 'Živa zajednica'. Samo ime jednostavno govori što vam on u ovom trenutku poručuje i što bi vam želio biti. Iznikao je među nama, koji smo dobrim dijelom iskorišteni iz obiteljske i župne zajednice. Svima takvima je i upućen, mladima i starijima, osamljenima, raspršenima i zaposlenima u najzabavnijim mjestima”. Mijenjali su se urednici (fra Bernard Dukić, fra Ignacije Vugdelija, don Ante Živko Kustić, fra Anto Batinić i aktualni urednik). List se tijekom vremena mijenjao i sadržajno i grafički, ali je tijekom cijelog tog vremena stajao na početnim zasadama, postavljenima u fra Bernardovo vrijeme, na zasadama bogoljublja, čovjekoljublja i domoljublja, a takav će i ostati. Fra Bernardo, hvala za 34 godine izlaženja Tvoje i naše „Žive zajednice”!

Urednik

Oproštaj od fra Bernarda Dukića – dio iz pisane oproštajne riječi fra Josipa Bebića, ravnatelja dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu

„... Fra Bernarda poznajem od mladenačkih dana kad je bio župski vikar u mom rodnom Metkoviću... Teško je naći jednog hrvatskog misionara koji je s takvom snagom, takvim oduševljenjem, zanesenošću za Božje djelo propovijedao Riječ Božju, okupljao narod na molitvu i poticao da se Bog časti i slavi na svome materinskome jeziku...”

Kad govorimo o velikim djelima koja je Bog stvarao tijekom svoje spasenjske povijesti, možemo zacijelo kazati da su velika djela Božja koja je Trojedinu Bog preko hrvatskih misionara, zahvaljujući fra Bernardu, stvarao u Njemačkoj i u Europi. Neumoran, zračio je uvijek radošću – plodom Duha Svetoga – sijao je Božje sjeme gdje god se pojavio. Na ovom svetom mjestu, u crkvi Gospe Sinjske, čiju je slavu pronosio u svim svojim nastupima među Hrvatima, zahvaljujem Sve-mogućem Trojedinom Bogu na fra Bernardu Dukiću i na svemu što je učinio za hrvatski narod. Bio je pravi predstavnik Crkve kakva i sama treba biti – „radosna i živa Crkva”! Dobivao je od Boga snagu i iz tijesne povezanosti s Isusom Kristom

zračio je jakom duhovnošću i čvrstom vjerom.

Dokle god bude HK misija i zajednica, živjet će spomen na fra Bernarda Dukića i na njegovo djelo!

Uzvišeni i Svemogući Dobri Bože, neka te hvala sva djela Njegova, a posebno „sestrica Tjelesna smrt kojoj nitko ne može umaći”. Blago tebi, brate po sv. Franji, „što si se našao u svetoj volji Božjoj i druga ti smrt ne može nauditi”! Riječima sv. Franje Asiškog molim: „Neka ti Uzvišeni i Svemogući, koji je jedini svet, jedino Dobro, najveće dobro, Gospodin živi i istiniti koji je ljubav i milosrđe, mudrost i sigurnost bude nagrada u vječnom životu!”

U ime svih hrvatskih svećenika diljem svijeta, pastoralnih suradnika i suradnika koji rade u hrvatskoj inozemnoj pastvi, u ime predsjednika Vijeća za hrvatsku inozemnu pastvu mons. Pere Sudara i u svoje osobno ime, kao ravnatelj Ureda za dušobrižništvo Hrvata u inozemstvu, izražavam sućut fra Bernardovoj rodbini, svojoj Provinciji Presvetog Otkupitelja, cijeloj Splitsko-makarskoj nadbiskupiji i puku za kojega je tako zdušno radio i molio!...

Papa pozvao kršćane i muslimane na zajedništvo

Papa Benedikt XVI. bio je na svom 24. inozemnom apostolskom pohodu Libanonu od 14. do 16. rujna.

Papa Benedikt XVI. nije uopće pomislio na odustojanje od svoga apostolskoga pohoda Libanonu. Izjavio je to novinarima tijekom leta, dodajući da kao Petrov nasljednik mora ići učvrstiti braću i sestre u vjeri, i to baš tamo gdje im je najteže. Na taj je način samo potvrdio da su spekulacije oko mogućeg odustojanja od 24. inozemnoga apostolskoga pohoda, bez obzira na objektivnu opasnost zbog rata u Siriji, ali i navaga uvredljivoga filma o proraku Muhamedu, bile neutemeljene. O svome je putovanju – koje je započeo u petak 14., a završio u nedjelju 16. rujna – Sveti Otac govorio na audijenciji u srijedu 19. rujna u dvorani Pavla VI. u Vatikanu, kamo je pristigao helikopterom iz Castel Gandolfo. Još od prvoga govora u zračnoj luci u Bejrutu, Benedikt XVI. pozivao je kršćane i muslimane na zajedničko zauzimanje protiv nasilja. Došao je trenutak za „ispravno i odlučno svjedočenje protiv podjela i ratova“, istaknuo je na audijenciji Papa, prenoseći vjernicima i hodočasnici- cima iz cijeloga svijeta svoje dojmove s pohoda: „Nasilje ne stvara mir, nego dijalog, poštivanje ljudskoga dostojanstva i prije svega pomirenje.“ Kako je istaknuo, neposredni je povod za 24. inozemno putovanje bio potpisivanje i predaja završne poslijesnadske pobudnice „Crkva na Bliskom istoku“ Biskupske sinode o Bliskome istoku iz jeseni 2010.

Snažan znak za čovječanstvo

Benedikt XVI. svoje je putovanje u Libanon nazvao „snažnim znakom nade za cijelo čovječanstvo“. Prema njegovim riječima, muslimani su ga primili s „velikim poštovanjem“ i „istinskim uvažavanjem“, dok je sam pohod bio prožet „važnim iskustvom uzajamnoga poštovanja, razumijevanja i bratstva“. Poruka dijaloga i suradnje između kršćana i muslimana, koja proizlazi iz ovoga apostolskoga pohoda, bila je moguća samo zbog „stalnoga i aktivnoga sudjelovanja“ muslimana, što je Papa rekao i u samome Libanonu. Sve stanovnike Bliskoga istoka Papa je htio ohrabriti i

zbog „užasna sukoba“ u Siriji s tisućama mrtvih i rijekama izbjeglica, ali i zbog „teških prilika“ u Iraku. Istodobno je izrazio nadu da će njegova poruka političarima na vlasti na tom području pomoći da „poduzmu odlučujuće korake k miru i boljem razumijevanju odnosa između kršćana i muslimana“. Papu je također duboko dirnula srdačna dobrodošlica u Libanonu, na kojoj je izrazio zahvalan. Oznake putovanja bilo je „konstruktivno i opušteno“, a mladi su svojim poletom i aduževljenjem pokazali da je Crkva na Bliskome istoku „mlada i živa“. Cijelo je putovanje bilo „dirljivi crkveni

ličitim vjerskim i društvenim sastavnicama. Pred patnjama i dramama što i dalje postoje na tome području Bliskoga istoka, očitovao sam svoju iskrenu blizinu legitimnim težnjama tamnašnjih dragih stanovnika, donoseći im poruku ohrabrenja i mira.“ Papa je pri tome mislio prije svega na strašan rat što se vodi u Siriji. Tamo je poginuli više tisuća ljudi, a velik je broj izbjeglica u samoj zemlji, ali i u susjednim zemljama, koji vapi za mirom, te očajnički nastoje naći sigurnost i budućnost. Teške su prilike i u Iraku, rekao je Papa i pohvalio sve stanovnike Libanona i Bliskoga istoka – katolike, predstavnike drugih Crkava i crkvenih zajednica, kao i različite muslimanske zajednice – zbog toga što se cijelo putovanje odvijalo u „opuštenom i konstruktivnom okruženju“, te su svi doživjeli „važno iskustvo uzajamnoga poštovanja, razumijevanja i bratstva što predstavlja snažan znak nade za cijelo čovječanstvo. Ali, nadasve je susret s katolicima Libanona i Bliskoga istoka, kojih je bilo na tisuće, u mojoj duši pobudio osjećaj duboke zahvalnosti zbog žara njihove vjere i njihovog svjedočenja.“

Krist ulijeva snagu

Zahvalivši Bogu na tom „dragocjenom daru“, koji ulijeva „nadu za budućnost Crkve na tim područjima“, Papa se posebno sjetio mladih, odraslih i obitelji koje pokreće „žilava želja da svoj život ukanjuju u Kristu, ostanu usidreni u evanđelju, te zajednički budu u Crkvi.“ „Čini mi se da je došao trenutak za zajedničko davanje iskrenoga i odlučnoga svjedočanstva protiv podjela, protiv nasilja, protiv ratova. Katolici, koji su došli i iz susjednih zemalja, žarko su očitavali njihovu duboku ljubav prema Petrovom nasljedniku“, rekao je Papa koji je u grkokatoličkoj bazilici sv. Pavla u Harisi potpisao apostolsku pobudnicu „Crkvi na Bliskom istoku“. Katolike je pozvao da svoj „pogled upere u raspetoga Krista kako bi našli snagu, pa i u teškim i tužnim okolnostima, da slave pobjedu ljubavi nad mržnjom, oproštenja nad osvetom i jedinstva nad podjelom.

Nastavak na str. 24

događaj“ i dobra prigoda za dijalog. Od posebne su važnosti bili susreti s predstavnicima muslimana i političarima, te je upravo u razgovorima s njima istaknuto uzajamno uvažavanje. Na samom početku nagovora Papa nije krio da je s putovanjem – kojega je „jako želio“ – bilo i pletkača, ali se on ponašao poput oca „koji uvijek mora biti uz svoju djecu kada se suočavaju s teškim problemima. Bio sam dimut živom željom da navijestim mir što ga je uskrli Gospodin ostavio svojim učenicima.“ Zato je za njega ovaj apostolski pohod bio „dirljivi crkveni događaj“, ali ujedno i „pravidan i snaga prigoda za dijalog“ u zemlji poput Libanona. „Zemlja cedrova“, kako se naziva, zapravo je poput „uzorka“ za cijelu regiju zbog svoje „tradicije suživota i učinkovite suradnje među raz-

IZ CRKVE U DOMOVINI

Jačanje pravde i mira u vjeri i istini

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić je istaknuo da je nedopustivo političko manipuliranje s hrvatskim državnim teritorijem, naročito kada su u pitanju državne granice.

Zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić primio je u petak 21. rujna dr. Stjepana Čosića, ravnatelja Hrvatskoga državnog arhiva u Zagrebu, s kojim je razgovarao o raznim temama vezanim uz djelovanje Arhiva, te osobito uz suradnju Arhiva i Nadbiskupije. Upoznat s raznim vidovima složenoga graničnog pitanja, zagrebački je nadbiskup izrazio potporu nastojanjima onih koji, u svjetlu znanstvenih činjenica i stručnih prosudaba, traže rješenja braneći istinu. Ujedno se zauzima za one stavove koji nisu na tragu ishitrenih poteza koji bi ugrozili hrvatske nacionalne interese i – ne poštujući utemeljene spoznaje – štetili hrvatskomu narodu. Istaknuo je da je nedopustivo političko manipuliranje s hrvatskim državnim teritorijem, naročito kada su u pitanju državne granice. Ozbiljnost tematike zahtijeva iznimnu odgovornost, ne samo političara nego cjelokupne društvene i znanstvene javnosti, kao i domoljubnu svijest zastupnika u Hrvatskome saboru.

Gospa povezuje 24 zemlje

Molitva u okviru hodočašća „Od oceana do oceana“ s Gospom Jasnogorskom bila je u Hrvatskoj od 20. do 25. rujna. Pohodila je na hrvatskom tlu Zagreb, Udbinu, Bibinje, Šibenik, Krk, Pulu, Sveti Petar u Šumi i Umag. Među 24 države kroz koje je prolazila ikona Gospe Jasnogorske hodočašće su organizirali pokreti za život iz 18 zemalja uz potporu međunarodne organizacije „Human Life International“.

Susreti timova – voditelja Bračnih susreta iz cijele Hrvatske održani su na Krku gdje je nazočio i krčki biskup mons. Valter Župan, predsjednik Vijeća HBK-a za obitelj. Hrvatska zajednica bračnih susreta kao jedan od pokreta u Katoličkoj Crkvi već punih 36 godina s velikom ljubavlju i predanjem u Hrvatskoj provodi bračne susrete, tzv. „bračne vikende“, jedinstvene seminare komunikacije za bračne parove, ali i svećenike, redovnike i redovnice.

Na svečanosti ustoličenja i prigodnom primanju novoga zagrebačkog muftije i predsjednika Mešihata Islamske zajednice u Republici Hrvat-

skoj dr. Aziza Hasanovića uz brojne uglednike iz Hrvatske, Europe i svijeta bio je i predsjednik Vijeća HBK-a za ekumenizam i dijalog sisački biskup Vlado Košić. On je, čestitajući dr. Hasanoviću na visokoj dužnosti koju preuzima, istaknuo najbolje želje da nastavi voditi vjernički puk svoje zajednice putem kojim ju je vodio nje-

VIS „Matheus“ iz Bizovca osvojio je glavnu nagradu – nagradu izvođača na Hosanafestu 2012. u Subotici

gov prethodnik Ševko Omerbašić, a to je put mira i dijaloga.

Teološko-pastoralni tjedan za svećenike Riječke metropolije održan na Teologiji u Rijeci 24. rujna, tematski je bio je nadahnut Godinom vjere. Pod naslovom „Uzroci nevjere i krize vjere“ predavači su s različitih aspekata analizirali aktualno stanje, povijesne okolnosti i antropološke datosti koje u suvremenom čovjeku utječu na prihvaćanje ili odbijanje vjere.

Oko dvije tisuće posjetitelja okupilo se u nedjelju 23. rujna na Festivalu hrvatskih duhovnih pjesama – Hosanafestu 2012. u Subotici, na kojem je izvedeno 14 novih skladbi pod geslom „Jer, kada sam slab, onda sam jak!“.

U jubilarnoj godini u kojoj vjernici Križevačke eparhije slave 400. obljetnicu obnove crkvenoga zajedništva u Hrvatskoj i uoči otvaranja Godine vjere, u Križevcima je od 21. do 23. rujna održan Susret mladih Križe-

vačke eparhije u organizaciji Ureda za mlade Križevačke eparhije pod geslom „Sačuvaj nas u svome imenu!“.

Spomen na Drinske mučenice

Na mjestu ubojstva četiriju sestara Kćeri Božje ljubavi u Goraždu pored rijeke Drine obilježena je prva obljetnica beatifikacije pet sestara poznatih kao Drinske mučenice. Pored sadašnje škole, a nekadašnje vojarnje iz koje su 15. prosinca 1941. iskočile sestre s drugog kata kako bi se spasile od nasrtaja vojnika nečasnih namjera te potom bile zaklane i bačene u rijeku Drinu, molilo je više stotina vjernika koji su došli iz Sarajeva, Novog Travnika, Travnika, Viteza, Kaknja, Rankovića u drugih župa.

U organizaciji Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica (HKVRPP) održani su XXVIII. redovnički dani o temi „Uloga i važnost žene u prenošenju vjere“. U organizaciji Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica u BiH (KVRPP BiH) održan je u subotu, 22. rujna u franjevačkom samostanu sv. Luke i župi Uznesenja BDM u Jajcu 15. redovnički dan o temi „Vjera u životu redovnika“.

Misnim slavljem koje je u banjolučkoj katedrali sv. Bonaventure predslavio mons. dr. Franjo Komarica, biskup banjolučki u koncelebraciji pomoćnog biskupa mons. dr. Marka Semrena i 42 svećenika, započeo je XIII. sabor svećenika Banjolučke biskupije.

„Hrvatski martirologij“, ciklus predavanja o hrvatskim mučenicima i prešućivanim žrtvama iz vremena II. svjetskog rata i poraća, u organizaciji Sisačke biskupije, započeo je u srijedu 19. rujna u velikoj dvorani pastoralnog centra katedralne župe u Sisku, predavanjem dr. Miroslava Akmadže s Hrvatskog instituta za povijest o temi „Politika komunističkog režima prema Katoličkoj Crkvi“.

Predsjednik Republike Hrvatske Ivo Josipović primio je na razgovor, 19. rujna, apostolskog nuncija u Republici Hrvatskoj nadbiskupa Alesandra D'Errica.

A.O.

OPROŠTAJ OD FRA BERNARDA DUKIĆA

Fra Bernard Dukić – srce i duša hrvatske pastve u Njemačkoj

U četvrtak 30. kolovoza, u 79. godini života, 55. redovništva i 53. svećeništva nakon duge bolesti preminuo je fra Bernard Dukić, član splitske Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja, dugogodišnji naddušobrižnik (delegat) za hrvatsku pastvu u Njemačkoj.

Okrijepljen svetim sakramentima, u četvrtak 30. kolovoza, u 79. godini života, 55. redovništva i 53. svećeništva nakon duge bolesti preminuo je fra Bernard Dukić, član splitske Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja. Misa zadušni-

službu župnika u Otoku. U Frankfurt odlazi 1965. i ostaje do 1997. godine. Kroz to je vrijeme obnašao službu voditelja Hrvatske katoličke misije Frankfurt te naddušobrižnika (delegata) za hrvatsku pastvu u Njemačkoj sa sjedištem u Frankfurtu. Bio je definitor

metropolit, služio je misu zadušnicu za redovnika-svećenika fra Bernarda Dukića koji je preminuo u KBC Firule u Splitu, 30. kolovoza u 79. godini života, 55. redovništva i 53. svećeništva. U koncelebraciji su bili fra Joško Kodžoman, provincijal Franjevačke

Misu zadušnicu predvodio je i propovijedao splitski nadbiskup i metropolit mons. Marin Barišić

ca slavila se u crkvi Gospe Sinjske u Sinju, u ponedjeljak 3. rujna. Nakon sv. mise bio je pokop na groblju Sv. Franje u Sinju.

Fra Bernard je rođen 28. travnja 1934. godine u Košutama gdje je završio i osnovnu školu. U Sinju je pohađao Franjevačku klasičnu gimnaziju. Svećane zavjete položio je u Makarskoj 8. prosinca 1957. godine. Sveti red primio je 3. srpnja 1960. u Imotskom. Fra Bernard je obavljao službu župnog vikara u Metkoviću, a

Provincije (1973.–1976.). U Kninu je obavljao službu gvardijana, župnika i dekana (1997.–2000.), a zatim je bio u Sumartinu samostanski vikar godinu dana. U Sinj dolazi 2001. godine gdje je vršio službu ispovjednika.

U Sinju sahranjen fra Bernard Dukić

U ponedjeljak, 3. rujna u crkvi Gospe Sinjske u Sinju mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski i

provincije Presvetog Otkupitelja, fra Ante Udovičić, vikar Provincije, fra Petar Klapež, gvardijan samostana Gospe Sinjske, fra Jakov Prcela, fra Tomislav Dukić, don Stipe Ljubas, dekan Cetinskog dekanata, fra Josip Bebić, ravnatelj hrvatske inozemne pastve pri HBK i BKBiH, vlč. Ivica Komadina, delegat za hrvatsko dušobrižništvo u Njemačkoj i još 145 svećenika. Rodbina, vjernici i veliki broj časnih sestara i osobnih prijatelja došli su se oprostiti od fra Bernarda. Pjevanje su

Fra Bernardo za vrijeme Susreta hrvatske katoličke mladeži i Biblijske olimpijade u Offenbachu na Majni 1990. godine

predvodili franjevački bogoslovi, a na orguljama je pratio mo. fra Jure Župić. Sprovodne obrede, nakon završetka zadušnice, na groblju sv. Franje u Sinju prevodio je fra Petar Klapež,

gvardijan samostana Gospe Sinjske. Mons. Barišić na početku mise izrazio je sućut o. Provincijalu, franjevcima, rodbini, mještanima Košuta i Trilja i svima koji su fra Bernarda poznavali za vrijeme njegova života, a zatim je nastavio i rekao kako izražava sućut „našoj Provinciji i našoj Nadbiskupiji gdje je živio i ostavio pečat svećenika, redovnika i čovjeka. Svatko osjeća potrebu reći 'hvala' i 'oprosti'". Nadodavši kako se fra Bernard pripremao na svoj odlazak Nebenskom Ocu, uvodne riječi je završio pozivom na molitvu da ga Gospodin nagradi za njegovu vjernost.

Na početku propovijedi nadbiskup Barišić je rekao kako čovjeka uznemiruju manje stvari, ali posebno smrt. „Čovjek se uznemiruje zbog mnogo čega, a Isus poziva svoje učenike i nas da se ne uznemiruje naše srce. Razlog da se čovjek ne uznemiruje jest Utjelovljena Riječ – Isus Krist“, kazao je. Govoreći o smrti koja je tužna i bolna, istakao kako je kardinal Martini, kojemu je istom trenutku bio sprovod u Milanu, rekao da je smrt potrebna jer smo pozvani ljubiti Boga svim umom, svim srcem i svom dušom. „Međutim, mi to nikako u potpunosti ne ostvarimo jer je čovjek uvijek suzdržan u darivanju i predanju Bogu, uvijek je nekako

nesiguran. Smrt je jedini trenutak u kojem nema zadržke. U smrti smo pozvani potpuno se predati Bogu. U smrti smo pravi vjernici. Pokojni fra Bernard, kao i svi svećenici i časne sestre, redovito je u večernjoj molitvi časoslova molio „sad otpuštaš slugu svoga...“ i na taj način sebe pripremao za prijelaz, osobito kroz ovo vrijeme u bolnici gdje je imao vremena predati se Gospodinu. Naš život nije prolazan nego je prijelaz što i molimo „tvojim se vjericima, Gospodine, život mijenja, a ne oduzima“, kazao je nadbiskup Barišić istakavši potom kako je fra Bernard dugo godina djelovao u Njemačkoj i povjerenu zadaću vršio velikom odgovornošću, iskrenošću i dobrotom. „Vratio se u domovinu i nastavio svjedočiti kršćansko i franjevačko poslanje“, istaknuo je mons. Barišić. Prisjećajući se fra Bernardova boravka u bolnici, rekao kako su liječnici i medicinske sestre bili sretni da su mogli susresti takvoga čovjeka. Istakao kako naša Crkva može biti ponosna na fra Bernarda. Na završetku propovijedi je molio da fra Bernard blagoslovi Provinciju, redovnike i sve prisutne kako bi nastavili biti vjerni Crkvi, sv. Franji i poslanju, te da ih potakne da budu ponos kao što je i on svima bio.

Na sprovodu se okupio veliki broj svećenika i fra Bernardove rodbine i prijatelja

OPROŠTAJ OD FRA BERNARDA DUKIĆA

Oproštajna riječ vlč. Ivica Komadine, delegata za hrvatsku pastvu u Njemačkoj

Oče Nadbiskupe, oče Provincijale, subraćo svećenici, rodbino i prijatelji fra Bernarda Dukića! U ime Hrvatskoga dušobrižni-

U ime hrvatske pastve u Njemačkoj oprostio se delegat vlč. Ivica Komadina

kog ureda u Frankfurtu, u ime svih naših djelatnika – ovdje su nazočni gosp. dr. Adolf Polegubić, donedavna dugogodišnja djelatnica i vjerna suradnica pok. fra Bernarda, gđa. Ana Drežnjak i gđa. Ljubica Markovica-Baban – u ime svih hrvatskih svećenika, pastoralnih suradnika i suradnika i socijalnih radnika i radnika u Njemačkoj, u povodu smrti dugogodišnjeg naddušobrižnika (delegata) i voditelja našega Ureda fra Bernarda, svoj pokojnikovoj rodbini i svim franjevcima Provincije Presvetog Otkupitelja izražavam iskrenu i duboku vjerničku sućut.

Došavši u Njemačku 1965. godine, fra Bernard je najprije bio voditelj HKM Frankfurt, a od 1972. do 1997. naddušobrižnik (delegat) za hrvatsku pastvu u Njemačkoj i ravnatelj Nad-dušobrižničkog ureda u Frankfurtu na Majni. Kroz dugi niz od 25 godina fra Bernard je bio srce i duša hrvatske inozemne pastve u Njemačkoj. On je inicijator i organizator Biblijskih olimpijada, susreta hrvatske katoličke mladeži, festivala folklor, duhovnih vježbi i obnova, pastoralnih sastanaka i susreta sa svećenicima, socijalnim radnicima i pastoralnim suradnicima, poticao je razna hodočašća, izdavanje Kantuala, Vodiča, molitvenika

i pjesmarice „Slavimo Boga“, na koju je bio posebno ponosan, pa smo odlučili jedan primjerak te pjesmarice staviti i na njegov lijes. Tu su i bezbrojni pohodi izbjeglicama diljem Njemačke u vrijeme Domovinskog rata. Pokrenuo je glasilo hrvatskih katoličkih misija i zajednica u Njemačkoj „Živa zajednica“. Mjesečnik sljedeće godine slavi 35-u obljetnicu izlazenja. Gospodin Bog je fra Bernarda obdario različitim darovima, napose darom susretljivosti i komunikativnosti koja mu je uvelike koristila u službi nad-dušobrižnika, kako u kontaktima s hrvatskim svećenicima i vjernicima, tako i sa svim nadležnim ustanovama Crkve u Njemačkoj. Neumorno se zauzimao za prava hrvatskih svećenika-dušobrižnika, branio ih u različitim, katkad i neugodnim situacijama. Trudio se iznaći načina kako kod nje-

za sve Hrvate katolike ne samo u Njemačkoj nego i u svekolikoj iseljenoj Crkvi u Hrvata. Laka mu bila hrvatska gruda! Neka mu Gospodin bude vječna nagrada!

Potom je delegat vlč. Komadina pročitao pismo kardinala Karla Lehmanna, biskupa Mainza u kojem između ostalog stoji:

„Dragi delegate i subrate u svećeništvu, jučer sam doznao da je pater fra Bernard Dukić preminuo u Splitu 30. kolovoza, te da će danas biti pokopan u Sinju. Vama i svim franjevačkim zajednicama u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini izražavam iskrenu sućut. Jučer sam ga se spomenuo u svetoj misi, a to ću činiti i idućih dana. Fra Bernard je 32 godine bio u Frankfurtu, prvo kao voditelj misije, a zatim kao delegat/naddušobrižnik u Njemačkoj. Cesto sam ga susrećao i jako

U koncelebraciji je bilo više od 150 redovničkih i biskupijskih svećenika

mačkog Catitasa zaposliti socijalne radnike, kako izabrati radna mjesta za pastoralne suradnike pri hrvatskim misijama. Dok zahvaljujemo Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja što je fra Bernarda dugi niz godina stavila na raspolaganje hrvatskoj pastvi u Njemačkoj, posebno smo zahvalni Bogu na svemu što je preko fra Bernarda, u najboljim godinama njegova zemaljskog života, učinio za naše hrvatske katoličke zajednice i misije,

cijenio zbog njegove velike zauzetosti kako za svoje sunarodnjake, tako i za sve svoje svećenike, redovnike i redovnice. Nakon što se 1997. godine vratio u svoju domovinu, nastavio je djelovati posebno kao ispovjednik u svetištu u Sinju. Stoga je prikladno da u Sinju bude i njegovo posljednje počivalište. U biskupiji Mainz, a zasigurno i u svim ostalim njemačkim biskupijama ostat ćemo mu trajno zahvalni. Danas popodne bit ću posebno

O. Bernard je puno činio za svoj hrvatski narod. Domovina i hrvatski narod su mu bili u srcu, posebno grad heroj Vukovar

u mislima povezan s vama za vrijeme sprovoda. Uz iskreni bratski pozdrav svim okupljenima na fra Bernardovu sprovodu."

Oproštajna riječ provincijala fra Joška Kodžomana

Preuzvišeni oče Nadbiskupe, cijena braće svećenici i časne sestre, dragi bogoslovi i novaci, poštovana rodbino i prijatelji našega fra Bernarda Ante Dukića, kao provincijal Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja želim Vam svima najprije zahvaliti što ste našli vremena i volje da što dostojanstvenije ispratimo na vječni počinak našeg vrijednog i cijenjenog brata. Fra Bernard je rođen u Košutama 28. travnja 1934. od roditelja Marka i Šime r. Mateljan. Kršten je 30. travnja iste godine. Osnovnu je školu u razdoblju od 1941. do 1945. pohađao u rodnim Košutama, nakon čega pohađa našu Franjevačku klasičnu gimnaziju u Sinju. U novicijatu je stupio 14. srpnja 1951. Prve jedinstvene zavjete položio je na Visovcu 15. srpnja 1952., a svečane zavjete 8. prosinca 1957. Za dakona je zaređen u Makarskoj 19. prosinca 1959. nakon čega mu je mons. Petar Čule, mostarsko-duvanjski biskup 3. srpnja 1960. u Imotskom podijelio svećenički red. Kao svećenik djelovao je najprije u Metkoviću kao župni vi-

kar od 1961. do 1962. godine. Službu župnika u župi sv. Luke u Otoku vršio je od 1962. do 1965. godine. Potom odlazi u Frankfurt, gdje osniva Hrvatsku katoličku misiju, koju će uspješno voditi do 1971. godine. Na prijedlog hrvatskog episkopata, Njemačka biskupska konferencija imenovala ga je naddušobrižnikom ili delegatom za hrvatske misionare u Njemačkoj. Tadašnji predsjednik Hrvatske biskupske konferencije, zagrebački nadbiskup, Franjo Kuharić, imenovao ga je 1972. članom Vijeća biskupske konferencije za hrvatsku migraciju. Kao voditelj Naddušobrižničkog ureda u Frankfurtu djelovao je od 1972. do 1997. godine, kada se vraća u Domovinu.

Nakon četvrt stoljeća vođenja hrvatske pastve u Njemačkoj, kardinal Kuharić će u dekretu o razrješenju napisati: „Poštovani oče, Vaše će ime ostati zabilježeno zlatnim slovima u povijesti hrvatske inozemne pastve.“ Svoju izjavu o značaju fra Bernardova djelovanja u Njemačkoj, kardinal je potkrijepio i konkretnim podacima. ▀

Sa Susreta mladih u Puli od 25. do 28. svibnja 1995. Priredba na Verudeli izazvala je veliku pozornost mladih (Žz 6/1995.).

OPROŠTAJ OD FRA BERNARDA DUKIĆA

Nastavak sa str. 9

Naime, kada je fra Bernard preuzeo službu delegata, hrvatska je pastva u Njemačkoj imala 45 misija, 51 svećenika, 43 socijalna radnika i 14 pastoralnih suradnika; u trenutku njegova razrješenja tamo smo imali 86 misija, 110 svećenika, 104 socijalnih radnika i 110 pastoralnih suradnika. Brojke su se udvostručile, a redovita se sveta misa za hrvatske katolike u Njemačkoj služila u više od tri stotine gradova. Koliko god društvo i Katolička Crkva u Njemačkoj bili otvoreni, koliko god su svi relevantni hrvatski subjekti doprinicali pastoralnoj skrbi naših ljudi u tudini, ipak je prema mišljenju kardinala Kuharića, fra Bernardova uloga bila najvažnija i nezamjenjiva u stvaranju i u koordiniranju tog, prema njegovoj ocjeni, Velikog i najuspješnijeg segmenta dušobrižništva za Hrvate izvan domovine.

Splitski nadbiskup metropolit mons. Marin Barišić za vrijeme propovijedi

Nemoguće je navesti što je sve pod vodstvom fra Bernarda u 26 godina učinjeno za hrvatske katolike u Njemačkoj, no vrijedno je i mora se ipak spomenuti ono najvažnije, što je u spomenutom dekretu kardinala Kuharića prepoznato kao vrijedno i bitno. Između ostalog, fra Bernard je

gulaškom pratnjom koji su također dobile sve župe u domovini, uvođenje na WDR-u stalnih razmatranja „Duhovna riječ“. Ne može se i ne smije se prešutjeti njegov angažman i aktivna pomoć pri afirmaciji hrvatske knjige na frankfurtskom sajmu knjige, briga i pomoć hrvatskim političkim izbjegli-

Od fra Bernarda se oprostio provincijal fra Joško Kodžoman

Vrativši se u Domovinu fra Bernard je imenovan za gvardijana i župnika u poslijeratnom Kninu. Fra Bernard je u Kninu ujedno vršio i službu vojnog kapelana u Vojnoj kapelaniji Gospe Velikoga hrvatskoga krsnoga zavjeta do 2000. godine. Nakon kratkog boravka u našem samostanu u Sumartinu na otoku Braču, te iste godine dolazi u sinjski samostan, gdje kao rekonvalescent i ispovjednik ostaje do konca svog dugog i plodnog svećeničkog života. U Provinciji je obnašao službu definitora od 1973. do 1976. godine, te je u razdoblju od 1982. do 1985. godine bio imenovan savjetnikom provincijalova delegata za Njemačku.

uspješno presadio Hrvatsku vjeronaučnu olimpijadu iz domovine u Njemačku te uspješno organizirao susrete hrvatske katoličke mladeži i festivale hrvatskog folklor. Pokrenuo je mjesečnik „Živa zajednica“, tiskao „Vodič-kalendar“ s adresama svih naših misija u svijetu, inicirao razna izdanja u suradnji s „Glasom Koncila“ i „Kršćanskom sadašnjosti“, te njihovo raspačavanje u velikim količinama. Tu treba izdvojiti osobito uspješno izdanje molitvenika-pjesmarice „Slavimo Boga“ u nakladi od gotovo 180.000 primjeraka, od čega je za župe u domovini uvezeno 80.000 primjeraka, te tiskanje Kantuala s or-

cama, slanje mladih Hrvata u domovinu da je što bolje upoznaju, športske aktivnosti za mlade, brojna i dobro organizirana marijanska hodočašća, njegov osobni pastoralni doprinos prilikom obilaska misija i posebno izbjeglica u istočnim dijelovima Njemačke, njegova susretljivost prema svima, vedrina i poslovično gostoprimstvo. Nadalje, tu su redoviti susreti naših pastoralnih djelatnika na razini cijele Europe, regionalni sastanci, duhovne vježbe i obnove, neprocjenjiva materijalna humanitarna pomoć naših misija Hrvatskoj kao i Bosni i Hercegovini tijekom Domovinskog rata, razni oblici potpore hrvatskim vlastima oko

Fra Bernard
je pokopan
u franjevačkoj
grobnici
na groblju
Sv. Franje
u Sinju

ustpostave hrvatskih dopunskih škola, informiranje njemačkih obavještajnih sredstava o pravoj istini o Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, napisao je 1997. godine kardinal Kuharić. Sve to i mnoge druge akcije na području očuvanja hrvatske etničke baštine i posebno

hrvatskog jezika dalo je pečat fra Bernardovu djelovanju, kao i radu osoblja u Naddušobrižničkom uredu, te djelovanju svih hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj.

Zbog svega spomenutog i onoga što je samo Gospodinu poznato, ja,

kao Provincijal s ponosnom i zahvalnošću, u ime cijele naše franjevačke zajednice izričem posebno priznanje pokojnom fra Bernardu. Dragi fra Bernardo, velikim ljudima, velikim ličnostima, u povijesti su se uvijek iskazivala priznanja. Koristim priliku i vraćam pozornost svih ljudi u domovinskoj Crkvi kao i pozornost onih kojima si najveći dio svoga ljudskog i svećeničkog života posvetio u inozemstvu, i upućujem apel da te ne zaborave ni u svojim molitvama niti u daljnjim planiranjima svojih pastoralnih aktivnosti. Svojom požrtvovnošću ostavio si neizbrisiv trag u svijesti i pamćenju svih ljudi do kojih te je dovela nedokučiva providnost Božja. Zaslužio si da se Tvoje ime i dalje spominje, te da neki od budućih projekata posebno inozemne pastve čuva trajnu uspomenu na Tvoj lik i Tvoje djelo. Iza Tvog svećeničkog života stoji grandiozno djelo koje i nama danas može poslužiti kao izvor nadahnuća. Vjerujem da smo naraštaj sposoban prihvatiti činjenicu čovjekove relativnosti i suprotstaviti se bolesti perfekcionizma te priznati veličinu i tamo gdje se pokazuju periferni tragovi ljudske slabosti. Neka te dobri Bog nagradi nagradom vječnoga života za Tvoj požrtvorni rad među ljudima a svima koji pokušaju zatomiti svoju žalost i tugu zbog privremenog rastanka s Tobom, neka udijeli obilnu utjehu vjere u ponovni susret s Tobom i sa svima svetima. Počivao u miru Božjem!

Oproštajno pismo predsjednika BK BiH mons. Franje Komarice

Oproštajno pismo uputio je i mons. Franjo Komarica, biskup banjolučki i predsjednik Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine:

„Mnogopoštovani oče Provincijale! U ime Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i u svoje ime upućujem Vama osobno i cijeloj Franjevačkoj provinciji Presvetog Otkupitelja izraze duboke kršćanske sućuti i blizine u povodu smrti Vašeg cijenjenog člana i subrata fra Bernarda Dukića.

Ostat će nam u dragoj uspomeni fra Bernardova ljubav i zauzimanje za Hrvate katolike u Njemačkoj tijekom dugogodišnjeg obnašanja službe naddušobrižnika u toj zemlji u kojoj su i brojni vjernici s prostora biskupija u Bosni i Hercegovini pronašli svoje privremeno ili trajno boravište. Samo je Gospodinu znano sve što je fra Bernardo učinio za brojne naše ljude koji su, dolazeći u stranu zemlju bez poznavanja njemačkog jezika, toliko puta trebali njegovu pomoć i pomoć brojnih naših dušobrižnika ne samo na duhovnom planu nego i u tolikim drugim stvarima. I osobno sam puno puta doživio, kao i drugi biskupi, fra Bernardovo gostoprimstvo tijekom pohoda našim vjernicima i osobama koje se za te ljude pastoralno brinu u Njemačkoj. Njegova vedrina i velika energija odavale su osobu koja se rado stavlja u službu Bogu, Crkvi i narodu. Ujedinjujem svoje molitve s članovima Vaše Provincije, njegovom rodbinom i mnogim drugima da Bog primi fra Bernardovu dušu u svoj vječni mir te ga nagradi za sve dobro koje je, služeći Gospodinu, činio tolikim ljudima koji su trebali njegovu pomoć. Još jednom izražavajući iskrenu kršćansku sućut, upućujem izraze bratske blizine i iskreno pozdravljam!”

Piše:
dr. Anton
Tamarut

Crkva bez konformizma

Zbog istine evanđelja u Crkvi bi konformizam, prijetvornost i dodvoravanje trebali biti nezamislivim ponašanjem, nedostojnim slobode i časti sinova i kćeri Božjih.

Crkva je od početka svjesna da nije obitelj bez problema, ali je također uvjerena da u sebi ima snage i mogućnosti boriti se i nadvladati slabosti i nedostatke svojih članova. Tako npr. apostol Pavao potiče kršćane u Galaciji neka nose „jedni bremena drugih“ i tako će ispuniti zakon Kristov (usp. Gal 6,1-2). Tko je ispunjen Duhom Kristovim treba nastojati da obazrivo i „u duhu blagosti“ privede na pravi put brata ili sestru koji su se našli u kakvu prijestupu. Kršćanskoj zajednici u Rimu, apostol poručuje: „Vi ste sposobni jedni druge urazumljivati“ (Rim 15,14). Važno je tu uočiti izraz „jedni druge“ koji apostol inače upotrebljava i na drugim mjestima i u sličnim situacijama, a pokazuje da je u zajednici pomaganje, podnošenje, sokoljenje, ispravljanje i opominjanje dvosmjerni, odnosno obostrani postupak.

Pomirenje s bližnjima

Temeljno iskustvo Crkve nije samo to što u njoj nitko nije nepogrješiv, nego i uvjerenje da put do svetosti, tj. do iskustva Božjega milosrđa i praštanja redovito vodi preko uvjeravanja, razumijevanja i pomirenja s bližnjima u zajednici. Zajednici svojih učenika Isus je zajamčio svoju spasenjsku i djelotvornu prisutnost, posebno kada je riječ o praštanju i pomirenju (usp. Mt 18,20). Grijesi pojedinaca pogadaju Crkvu i slabe njezinu duhovnu snagu, ali je s druge strane oni u paradoksalnom smislu i jačaju; predstavljaju za nju milosnu priliku da u ranjivosti i nesavršenosti svoga obiteljskog života osjeti Božju očinsku nepopozivu i nepobjedivu ljubav, te da slobodna od umišljenosti i oholosti, svoju nadu vidi samo u njegovoj neupitnoj vjernosti i milosrđu. Grijesi i slabosti u zajednici ne samo što se mogu „pretvoriti“ u milosni dobitak za pojedince koji ih nose, nego se i radost spasenja umnaža u onih kojima je dana prilika i mogućnost da prema takvoj svojoj braći pokažu Božje majčinske osjećaje i nasljeđuju njegovo ponašanje. Kao što grijehom jednoga

člana obitelji biva razalošćena i oštećena cijela obitelj, tako i Božjom pobedom nad grijehom, kada netko u ime Kristovo diskretnim i strpljivim postupkom pridobije tvrdokornog i pustopašnog brata za obiteljsku ljubav i zajedništvo, ta se ista obitelj još više ispunja radošću i utjehom Duha Svetoga.

Njegovanje obiteljske baštine

Ako Crkva živi obiteljskim životom, onda je sasvim normalno da u njoj svatko brine o svakome i da svi is-

Ako Crkva živi obiteljskim životom, onda je sasvim normalno da u njoj svatko brine o svakome i da svi iskreno jedni prema drugima gaje iste, Kristove misli i osjećaje, te brižno čuvaju i njeguju zajedničku obiteljsku baštinu.

kreno jedni prema drugima gaje iste, Kristove misli i osjećaje, te brižno čuvaju i njeguju zajedničku obiteljsku baštinu. Međusobna ravnodušnost, zatvaranje i ograđivanje u svoje male „enklave“, individualne i izolirane svjetove, ono je što za svaku obitelj pa tako i za Crkvu predstavlja najveću pogibelj. Za zdravlje jedne obitelji najvažnija je uzajamna iskrenost i otvorenost, odnosno povjerenje. Obitelj treba biti mjesto gdje se slobodno razgovara i gdje ne vlada oprez da zbog neke nesmotrene riječi ili čina mogu izgubiti roditeljsku i bratsku ljubav i povjerenje. Tu me se voli i cijeni ne po tome što imam i znam ovo ili ono, nego naprosto po tome što jesam, što sam tu, što postojim. Obitelji naime ne pripadamo po osobnim zaslugama i sposobnostima, nego po rođenju, odnosno po nezasluženom daru života. Kada je o Crkvi riječ, onda po krštenju, po milosnom daru novoga i vječnoga života.

Upravo takva milosna pripadnost Kristovoj obitelji predstavlja temelj za

uzajamne odnose, za višesmjerni, iskreni, otvoreni, katkada i kritički dijalog u Crkvi. Gdje postoji strah da se članovi obitelji jedni drugima u razgovoru ne zamjere te zato šute i zatvaraju oči pred negativnim ponašanjima, tamo se očito umjesto obiteljskog uvukao neki drugi, strani duh nepovjerenja. Naime, bojazan da ćemo upozorivši bližnje na njihove eventualne stranputice, izgubiti njihovu naklonost ili se „nepotrebno“ izložiti njihovom žestokom uzvratu, ukazuje da smo već dobrano zagrezli u društveni konformizam. A općenito, konformizam je vjera kako mir u sebi i oko sebe možemo sačuvati jedino na taj način da se nikome ne suprotstavimo, posebno ne onima koji su jači i ugledniji od nas, o kojima na ovaj ili onaj način ovisimo. Konformizam je vrsta egoizma, vođenje brige isključivo o samome sebi, o svome društvenom položaju, ugledu i materijalnoj koristi; on pokazuje našu nesigurnost i strah da drugi ne strgaju našu masku i pokažu naše slabosti. Konformizam je gdje kad i pokazatelj duhovne i intelektualne lijenosti, ali svakako i vrsta kukavičluka.

Protiv duha licemjerja

Ružno bi bilo kada bi crkveni život bio obilježen plahošću, lijavavošću i raznoraznim dodvoravanjima. To bi značilo da se u Crkvi izgubio obiteljski duh slobode i sigurnosti, iskrene ljubavi i istine, a zavladao duh glumišta i licemjerja. U Crkvi je od početka postojala opasnost od konformizma. Od te kušnje nisu bili pošteđeni ni nositelji najviših službi o čemu možda najzornije svjedoči slučaj kada se Pavao u Antiohiji otvoreno i oštro suprotstavio Kefi, jer se ovaj u jednom trenutku prestrašio hodati ravno, „po istini evanđelja“ te se počeo ponašati nedosljedno i prijetvorno, zavevši na taj put i druge Židove, pa čak i Barnabu (usp. Gal 2, 11–14). Dakle, zbog „istine evanđelja“ u Crkvi bi konformizam, prijetvornost i dodvoravanje trebali biti nezamislivim ponašanjem, nedostojnim slobode i časti sinova i kćeri Božjih. ■

ABSCHIEDSWORTE DES DELEGATEN ANLÄSSLICH DER TRAUERFEIER FÜR P. BERNARD DUKIĆ IN DER WALLFAHRTSSTÄTTE DER WUNDERTÄTIGEN GOTTESMUTTER IN SINJ

Pater Bernard – ein unermüdlicher Arbeiter im Weinberg des Herrn

Sehr verehrter Herr Erzbischof, sehr geehrter Herr Provinzial, liebe Mitbrüder im priesterlichen Dienst, liebe Familie und Freunde von P. Bernard Dukić!

Im Namen der MitarbeiterInnen im Büro für Kroatenseelsorge in Frankfurt – unter uns sind heute Herr Dr. Adolf Polegubić, die treue, langjährige Mitarbeiterin u. a. auch von P. Bernard, Frau Ana Drežnjak, und Frau Ljubica Markovica-Baban – sowie im Namen aller kroatischen Priester, pastoralen MitarbeiterInnen und SozialarbeiterInnen in Deutschland bekunde ich der Familie von P. Bernard sowie der Gemeinschaft der Franziskaner der Provinz des Allerheiligsten Erlösers mein aufrichtiges und tiefes Mitgefühl zum Tod von P. Bernard.

Als P. Bernard Dukić im Jahr 1965 nach Deutschland kam, leitete er zunächst die Kroatische Katholische Mission in Frankfurt am Main. Ab 1972 bis 1997 war er Oberseelsorger (Delegat) in der Kroatenseelsorge in Deutschland und hatte die Leitung des Oberseelsorgeamtes in Frankfurt am Main inne. Man kann zu Recht sagen, dass P. Bernard 25 Jahre lang Herz und Seele der Kroatenseelsorge in Deutschland war. Er initiierte und organisierte die bekannten Bibelolympiaden und verschiedenste Begegnungen der kroatischen katholischen Jugend und Folklorefestivals. Exerzitien, geistige Erneuerungen und pastorale Treffen für Priester, pastorale MitarbeiterInnen und SozialarbeiterInnen hat er ebenso etabliert; P. Bernard gab auch den Impuls für die Durchführung von organisierten

Wallfahrten. Die Herausgabe eines Adressbuches mit Kontaktdaten der kroatischen katholischen Gemeinden

in Kroatien und Bosnien und Herzegowina.

Gott, unser Vater, hat P. Bernard mit besonderen Begabungen und Talenten reich beschenkt. Seine einmalige Gabe war es, Menschen stets mit einem offenen und freudeerfüllten Herzen zu begegnen und auf sie zuzugehen; etwas sehr Wertvolles in seiner Tätigkeit als Oberseelsorger im Austausch mit kroatischen Priestern und Gläubigen und auch mit Verantwortlichen in der Kirche in Deutschland. Unermüdlich war auch sein Einsatz für die Rechte der kroatischen, in der Seelsorge tätigen Priester; in schwierigen Situationen war er ihnen stets eine verlässliche Stütze. Wie viele Anstrengungen hat er nur aufgewendet, Beschäftigungsmöglichkeiten für kroatische SozialarbeiterInnen beim Deutschen Caritasverband und

für pastorale MitarbeiterInnen in den kroatischen Missionen zu erschließen.

Heute sagen wir Dank der Franziskaner Provinz des Allerheiligsten Erlösers, dass sie P. Bernard über so viele Jahre der kroatischen Seelsorge in Deutschland zur Verfügung gestellt hat. Vor allem danken wir aber Gott für all das Gute, das Er durch P. Bernard in den besten Jahren seines irdischen Daseins unseren kroatischen katholischen Gemeinden und Missionen – nicht nur in Deutschland, sondern auch innerhalb der weltweit ausgewanderten Kirche Kroatiens – hat zuteil werden lassen.

Leicht möge ihm die kroatische Erde sein und möge Gott ihn reich belohnen!

Pfr. Ivica Komadina, Delegat

Foto: A. Polegubić

Das Gesang- und Gebetbuch „Slavimo Boga“, auf das P. Bernard Dukić besonders stolz war, wurde auf dessen Sarg niedergelegt.

Vor allem danken wir Gott für all das Gute, das Er durch P. Bernard in den besten Jahren seines irdischen Daseins unseren kroatischen katholischen Gemeinden und Missionen – nicht nur in Deutschland, sondern auch innerhalb der weltweit ausgewanderten Kirche Kroatiens – hat zuteil werden lassen.

und Ordinariate in Deutschland, Europa und der Welt und des Gebet- und Gesangbuches „Slavimo Boga“, auf das er besonders stolz war, sowie das dazugehörige Orgelbuch ist ebenfalls sein Verdienst; wir möchten ihm daher heute ein Exemplar dieses Gebet- und Gesangbuches zu seiner letzten Ruhe mitgeben.

P. Bernard hat ebenso die regelmäßige Herausgabe des offiziellen Presseorgans der kroatischen katholischen Missionen und Gemeinden in Deutschland „Živa zajednica“ angestoßen – der Monatszeitschrift, die im kommenden Jahr ihr 35-jähriges Bestehensjubiläum begehen wird. Nicht unerwähnt bleiben dürfen seine zahlreichen, deutschlandweiten Besuche von Flüchtlingen während des Krieges

AUS ANLASS DES TODES VON PATER BERNARD DUKIĆ

Beileidsbekundung von Karl Kardinal Lehmann, Bischof von Mainz, an den Delegaten für Kroatenseelsorge in Deutschland, Pfr. Ivica Komadina

„Sehr verehrter Herr Delegat, lieber Mitbruder Ivica Komadinal

Gestern erhielt ich die Nachricht, dass Herr P. Bernardo Dukić am 30.08.2012 in Split verstorben ist und heute um 16:00 Uhr bei der Wallfahrtskirche von Sinj beerdigt wird. Ich möchte Ihnen und der Gemeinschaft der Franziskaner in Kroatien und Bosnien mein herzliches Beileid übermitteln. Ich habe gestern im Gottesdienst sehr an P. Dukić gedacht und werde dies auch in den nächsten Tagen immer wieder in der Eucharistiefeier tun.

32 Jahre war er in Frankfurt am Main, zuerst als Leiter der Frankfurter Mission und dann 25 Jahre als Delegat für die Kroatenseelsorge in Deutschland. Ich habe ihn immer wie-

der getroffen und habe ihn wegen seines Einsatzes für seine Landsleute, besonders auch die Schwestern und Pater, hoch geschätzt. Die kroatischen Gemeinden waren deshalb auch in vieler Hinsicht hervorragend ausgestattet, sowohl mit Seelsorgern und Schwestern, aber auch im Blick auf vielfältige Beratung und Hilfe. P. Dukić war tief vom Geist des hl. Franziskus geprägt. Auch als er 1997 in seine Heimat zurückging, war er unermüdlich in der Seelsorge tätig, nun schon seit Jahren als Beichtvater in der Wallfahrtskirche von Sinj. Deswegen ist es schön, dass er hier seine letzte Ruhe findet.

Karl
Kardinal
Lehmann,
Bischof
von Mainz

Foto: A. Polgubec

Wir werden ihm in Mainz, aber gewiss auch in allen Diözesen unseres Landes ein dankbares Andenken bewahren. Ich bin heute mit Ihnen in besonderer Weise verbunden, wenn Sie um 16:00 Uhr in Sinj zusammen kommen.“

Beileidsbekundung von Norbert Trelle, Bischof von Hildesheim, an den Nationaldirektor für Auslandsseelsorge der Kroaten in Zagreb, P. Josip Bebić, vom 4.9.2012

„Lieber Pater Bebić, dieser Tage hat mich die Nachricht erreicht, dass Pater Bernard Dukić OFM am 30. August 2012 im Alter von 79 Jahren verstorben ist. Pater Bernard hat große Teile seines priesterlichen Wirkens den Migranten und Flüchtlingen aus Kroatien und Bosnien in Deutschland gewidmet; er war von 1965 bis 1971 Leiter der Kroatischen Katholischen Mission in Frankfurt und vom 1.1.1972 bis zum 30.09.1997 Delegat der kroatschsprachigen Seelsorge in Deutschland. In seinem ver-

Foto: A. Polgubec

Norbert
Trelle,
Bischof von
Hildesheim
und Vorsit-
zender der
Migrations-
kommission
der Deut-
schen
Bischofs-
konferenz

antwortungsvollen Amt war er seinen Seelsorgern eine große Stütze. Gera-

de in den Zeiten des Krieges in Kroatien und Bosnien konnte er viel Trost und Geborgenheit vermitteln.

Als Vorsitzender der Migrationskommission der Deutschen Bischofskonferenz kann ich Ihnen versichern, dass die Kirche in Deutschland das Wirken von Pater Bernard Dukić OFM in guter und dankbarer Erinnerung behält.

Der Herr gebe ihm die ewige Ruhe und das ewige Licht leuchte ihm. Wir sind im Gebet mit ihnen verbunden.“

Neue Wege der Evangelisierung finden

„Heute den Glauben entdecken“ – Unter diesem Motto eröffnete Erzbischof Dr. Robert Zollitsch am 30. August den 16. Internationalen Kongress Renovabis im Kardinal-Döpfner-Haus in Freising. Das Hilfswerk Renovabis wurde im März 1993 als Solidaritätsaktion der deutschen Katholiken mit den Menschen in Mittel- und Osteuropa gegründet. Auf dem diesjährigen Kongress haben mehr als 370 Teilnehmer aus 30 mittel-, ost- und westeuropäischen Staaten teilgenommen. Für den Freiburger Erzbischof Dr. Robert Zollitsch ist der gegenseitige Erfahrungsaustausch ein wichtiges Kriterium für eine gelingende Neuevangelisierung. Im Kontext des Osteuropahilfswerkes Renovabis bedeute dies den direkten Dialog auf Augenhöhe. Die Erfahrungen mit der Glaubensweitergabe in osteuropäischen Staaten sei auch „für

uns in Deutschland wichtig, weil wir Weltkirche zu jeder Zeit als globale Lern-, Solidar- und Gebetsgemeinschaft verstehen“. In den Referaten am Eröffnungstag klang bereits die ganze Bandbreite des diesjährigen Themas an. Die Religionsphilosophin Hanna-Barbara Gerl-Falkovitz aus Erlangen und der tschechische Priester, Religionssoziologe und Psychotherapeut Tomáš Halík aus Prag waren die Hauptredner am ersten Tag des 16. Internationalen Kongress Renovabis. Auf dem Kongress sprachen ebenso Dr. Hubertus Schönemann, Leiter der Katholischen Arbeitsstelle für missionarische Pastoral, Dr. Tomislav Markić, Bischofsvikar der Erzdiözese Zagreb und Prof. Dr. András Máté-Tóth, Dozent für Religionswissenschaft in Ungarn.

www.renovabis.de

OPROŠTAJ OD FRA BERNARDA DUKIĆA

Oproštajna riječ mons. Vladimira Stankovića,
kanonika i kustosa zagrebačke katedrale

Oproštajnu riječ mons. Stankovića pročitao je fra Ante Bilokapić, župnik župe Gospe Sinjske:

„Mnogopoštovani oče provincijale! Upravo sam završio svetu misu za dušnicu za jučer preminulog Antu fra Bernarda Dukića. Posljednjih sam tjedana za Hrvatsku biskupsku konferenciju središao veliku dokumentaciju-arhiv hrvatske inozemne pastve i to uredu u Rimu i Zagrebu – od 1964. do 1999. godine. Značajan dio je dopisivanje s Hrvatskim nadbiskupijskim uredom u Frankfurtu, koji je dugi niz

su, upravo zahvaljujući fra Bernardu, to bile zlatne godine zauzetog pastoralnog, socijalnog i nacionalnog cvjetanja zauzete brige za katolike iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine u Zapadnoj Europi.

Fra Bernarda sam susreo u Zagrebu prije desetak godina na sprovodu slugu Božjega kardinala Franje Kuharića. Uvjeran sam da ga je On već na nebu dočekao i da mu je kod Gospodina izmolio vječnu nagradu i za brojne usluge pri Kuharićevim pastoralnim obilascima naših misija u Njemačkoj.

**Fra Bernardo
HVALA!
DANKE!**

Budući da mi nikako nije moguće doći na Bernardov sprovod, ovim putem izražavam sućut njegovoj rodbini, njegovoj franjevačkoj Provinciji, njegovim dragim Košutama, samostanu u kojem je proveo svoje posljednje godine, a sasvim posebno svim hrvatskim misionarima, socijalnim radnicima, časnim sestrama i svima koji su ga u Njemačkoj poznavali, štovali i voljeli. Pokoj vječni daruj mu, Gospodine!

S jednog od nezaboravnih Susreta hrvatske katoličke mladeži, koje je fra Bernardo organizirao, u Puli 1995. godine. Izlet s 19 brodova u Poreč, Rovinj i plovidba istarskim priobaljem. Zajednička priredba i susret mladih iz domovine i inozemstva na Verudeli. Veličanstvena misa i koncert u Pulkskoj Areni pred 7000 ljudi.

Jedan stariji gospodin je rekao: „Prvi put sam doživio da sam u Areni na sv. misi, a 20 godina živim u Puli. Ovo mi izgleda kao neki san.“; a drugi reče: „43 godine živim u Puli, ali ovako nešto nisam doživio. Svidjela mi se Arena puna ljudi, mladeži.“; Ovo je veličanstveno. „Bogu hvala da smo ovo doživjeli u Puli“, priča mlada žena držeći dvoje djece za ruku (Žz 6/1995.).

godina vodio dragi Pokojnik. Bio je fra Bernardo mnogo više od delegata njemačkog Auslandssekretariata u Bonnu i Vijeća BK za hrvatsku migraciju. Bio je on – sa svojim uredom – institucija s kojom sam u svojem tridesetgodišnjem upravljanju hrvatskom inozemnom pastvom bio u skoro dnevnom kontaktu i za koju mogu sa sigurnošću reći da

Am 30.8.2012 wurde in die Ewigkeit P. Bernard Dukić, OFM Split abberufen. P. Bernardo wohnte in unserem Pfarrhaus als Delegat für die Kroatenseelsorge von 1984 bis 2007. Er hat des Öfteren die Vertretung für die Gottesdienste in unserer Gemeinde übernommen. Herr, gib ihm die ewige Ruhe und das ewige Licht leuchte ihm!

**P. Anto Batinić,
St. Christophorusgemeinde, Frankfurt**

Bischof Kamphaus und P. Dukić während des Krieges in Ostslawonien (1992)

OPROŠTAJ OD FRA BERNARDA DUKIĆA

Oproštaj u ime rodbine fra Tomislava Dukića

Preuzvišeni oče nadbiskupe Marine, mnogopoštovani oče provincijale fra Joško, oče gvardijane, braćo svećenici, časne sestre, bogoslovi, poštovana rodbino i prijatelji, draga braćo i sestre, u svoje osobno ime, u ime fra Jakova Prcele, č.s. Nikoleta Dukić, u ime obitelji i rodbine, koja se nalazi od američkog Los Angelesa,

U ime rodbine od fra Bernarda se oprostio fra Tomislav Dukić

preko kanadskog Vancouvera, njemačkog Berlina, Bonna, Frankfurta, Münchena, preko Innsbrucka, Züricha, Zagreba, Gračaca, Šibenika, Splita, do Sinjske krajine i u njoj Košuta i sve do Dubrovnika. Izgubili smo najboljega i najizvršnijega člana naših obitelji i naše rodbine. Izgubili smo kariku koja je vezala sve nas i naše obitelji. Izgubili smo čovjeka i primjernog svećenika. Jer je fra Bernardo bio sakrament, znak Božje prisutnosti među nama, vidljivi znak nevidljive Božje prisutnosti. Znamo također da su Crkva u Hrvata, provincija Presv. Otkupitelja i sinjski samostan izgubili jednog od ponajboljih svojih sinova, primjernog svećenika i dragog franjevca. Dragi naš fra Bernardo, kad si dolazio k nama, na putu te susretao muškarac i žena, starac i dijete, mladić i djevojka, neoženjeni i bračni parovi. Osjećao si seoske mirise, mirise trave i cvjetova, osjećao si tmurne oblake i jezive gromove,

kao i vedro nebo i sjajno sunce. Tebi je uvijek sve bilo SJAJNO i divota jedna!

Mnogi se hvale kako su ti bili dobri prijatelji: s fra Bernardom je lako bilo biti dobar i biti PRUATELJ, jer je on prijatelj svakom čovjeku. Ako nisi s njim bio dobar, zaista se moraš upitati što se s tobom događa? Njegov krug prijatelja rastao je najviše zbog njega. On je privlačio stasom, glasom, vjerom i vjerodostojnošću, radošću i smijehom. On je bio to žarište, iz kojeg je sjajno sjalo „sunce žarko“. On je žario, pa je zato sve bilo SJAJNO. Što je to iz njega žarilo, na čemu su drugi pripalili? Iz njega se smijao Bog koji nas ljubi i prihvaća onakve kakvi jesmo: zato je bilo sve sjajno: i kad smo se radali, kad smo primali prvu pričest i krizmu, kad smo se vjenčavali i kad smo se zavještovali, kad smo padali i grijeshili, kad smo trpjeli pod teretima života, kad smo bili u ratu i kad smo se vratili, kad smo bili bolesni i kad smo bili zdravi, kad smo živjeli i kad smo umirali. Sve je bilo sjajno, jer je živi uskrsli Gospodin bio početak i kraj svega njegova shvaćanja i prihvaćanja života i njegove zbilje.

Nije bilo dugih govora i propovijedi, ali uvijek, koliko je potrebno, zanimljivih razgovora. Nikad nije bilo dosadno ni napeto, pa radilo se o vjeri, politici ili obiteljskim temama. Nikad nikome nisi bio težak, ni u snazi ni u bolesti. Naprotiv, veselili smo se svakom susretu s tobom. Iskre s fra Bernardova plamena zapalile su mnoge vatre. Neke su gorjele kraće, a neke duže, a neke se nikada neće ugasiti. I to je sjajno. Puno nas je bilo koji smo pošli za tobom. Nismo išli za sv. Franjom, nismo ni znali za njega. Išli smo za tobom, jer je u tebi i za tebe bilo SJAJNO. U Otoku je čak cijeli razred pošao za tobom. Možda nikada nešto takvo nije ni bilo u povijesti Crkve, možda nikad neće ni biti. Zaista sjajno i divota jedna! Naučio si nas što je bit projekta pastoralne zvanja: biti radosno nasmijano lice Božje u ovom svijetu, biti kršćanin od glave do pete, radosno slaviti Boga u crkvi i izvan crkve, na Božić i na sprovodu. Sve naše kuće u svom inventaru imaju tvoju bibliju, tvoju pjesmaricu,

duhovnu knjigu s tvojim potpisom, uskrsnu svijecu, božićne pjesme, uspomene s krizme i pričesti, vjenčanja, zavještovanja i ređenja. Oprosti nam ako smo nekad „bugarili“, jer znali smo zaista „bugariti“ namjerno i nenamjerno. Hvala ti što si i nakon toga rekao da je to sjajno, iako je nekad i boljelo. Na kraju zahvaljujem u ime naših obitelji i rodbine svima koji ste nam izrazili sućut i koji ste došli na ovu proslavu njegova života i Boga koji se u njemu toliko puta na izvanredan način objavio i proslavio. Zahvaljujem samostanu Čudotvorne Gospe Sinjske: bivšem gvardijanu fra Boži Vuleti koji je budnim okom pazio da fra Bernardo ima sve potrebno u bolesti i nemoći, sadašnjem gvardijanu fra Petru Klapču, i svim fratrima i osoblju ovoga samostana koji su ga posjećivali u njegovoj sobi, a posebno u bolnici. Posebno zahvaljujem č.s. Valentini Župa i njezinoj zajednici sestara milosrdnica. Od rodbine mu je pri ruci najčešće bio naš Ante-Ćantan, kojemu također zahvaljujem. Fra Bernardo naš, hvala ti na svemu, ovom izrečenom, onom neizrečenom i onom neizrecivom! Sve je bilo sjajno! Počivaj u miru Božjem!

U ime cijelog jednog razreda iz Otoka kod Sinja iz kojega su dečki otišli u sjemenište, a djevojke u časne sestre u vrijeme dok je fra Bernardo vršio službu župnika u Otoku govorio je voditelj Hrvatske katoličke misije Rosenheim fra Nedjeljko Norac Kevo.

Oproštajnu riječ uputio je i fra Nedjeljko Norac Kevo

Oproštajna riječ gvardijana samostana Čudotvorne Gospe Sinjske fra Petra Klapeža

Ožalošćena rodbino, preuzvišeni oče nadbiskupe, mnogopoštovani oče provincijale, subraćo svećenici, časne sestre, draga braćo i sestre, cijenjeni prijatelji i znanci našeg fra Bernarda.

„Svaki razgovor o smrti nas uzbilji, uzbudi, zaustavi na mjestu, i ne možemo prihvatiti činjenicu da o tome razgovaramo uzgred, olako i neobavezno. Sve nam se čini da se čovjek mora iznuti kad stupa na ovo tlo, da podigne misli, a spusti glas, da bira riječi, ako već ne može šutjeti. Jer je svaka smrt posebna, svaka smrt je teška i uvijek dođe iznenada. Kad bismo svi ovdje nazočni, kao i svi oni koji su poznavali fra Bernarda sabrali sve što o njemu znamo i mislimo, ne bismo izrekli ono što je on bio kao fratar i svećenik, a kamoli ono što je Božjom voljom bio čovjek. Svi mi koji smo ga poznavali bio je tu za mnoge, posebno kao fratar svećenik za svakog čovjeka. Fra Bernardova zauzetost na dogodišnji službi nadužobrižnika u Njemačkoj ni za jednog svećenika, časnu sestru, pastoralnog djelatnika, kao ni za svakog drugog čovjeka koji je kod njega tražio pomoć nikad mu nije bilo prerano, ni prekasno, ni predugo da dobro učini. Njegovo radno vrijeme je bilo neograničeno u zauzetosti najviše za dobrobit hrvatske inozemne pastve u Njemačkoj. Po povratku iz Njemačke svoje svećeničko i redovničko poslanje vrši u posebnim poratnim nedaćama kao gvardijan i župnik u župi svetog Ante u Kninu. Sigurno mu je i ovo poslanje od Boga posebno bilo dato. Kao svako lice ljudskog života i rada ima i svoje naličje, tako je bilo i s našim fra Bernardom. Kako je brzo živio, po našoj ljudskoj logici tako je i brzo umro. Zadnjih godina, njegovog života u Sinju, posebno se i bolest uvukla u njegov krhki život. Uz sve to njegovu brzinu življenja nije uvjetovao sve užurbani način suvremenog života. Sve je pratio o svemu bio na vrijeme informiran.

Svaka ga je pozitivna vijest o životu nas svećenika i fratara posebno radovala, a negativna žalostila. Bio je to korač u njemu koji se očito vrlo brzo okretao. Mi mislimo da ga je trebao kadkada usporiti, ali samo Bog dragi zna zašto je toliko puta u našem životu sve tako. Do zadnjeg dana fra Bernardova novog moždanog udara uoči Velike Gospe sjedio je u svojoj

ispovjedaonici i neumorno ispovijedao. Svakako njegov brzi životni hod od rodnih Košuta preko odgojnih naših zavoda svećeničke službe od Met-

U ime samostana Gospe Sinjske oprostio se gvardijan fra Petar Klapež koji je predvodio sprovodne obrede

kovića, Otoka do Frankfurta, zatim preko Knina, Sumartina do Sinja, bio je tako neumoran, kao i njegova smrt, koja je našom ljudskom logikom došla (tako brzo i za) sve nas tako iznenada. Dragi fra Bernardo zahvaljujemo dragom Bogu za darove kojima te je obdario, zahvaljujemo i tebi koji si ih živio u svom redovničkom i svećeničkom predanju za našu provinciju, za domovinsku Crkvu i za svakog brata čovjeka. Mislim da nitko tko je upoznao fra Bernarda, a posebno tko se susreo s njim zadnjih dana njegova ovozemaljskog života nije mogao ostati ravnodušan prema bolesti i patnji kroz koju je prolazio. S toliko ljudi koje sam ovih dana susretao od fra Bernardove bolesti svi su pitali kako je fra Bernardo? Kako podnosi bolest? Dok sam ga posjetio na njegovom bolesničkom krevetu u bolnici na Firulama sutradan poslije blagdana Velike Gospe i dok sam mu na papiru pisao kako je prošlo slavlje Velike Gospe u Sinju suze su mu potekle iz očiju niz njegovo bolešću izmučeno lice, tada sam tek shvatio da me sve razumije, a da mi ne može ništa kazati što bi želio.

Nekoliko je puta pokušao uzeti olovku iz moje ruke da mi nešto napiše, ali ni to nije mogao. Gledajući njegovu patnju jedna je medicinska sestra spontano rekla zar i svećenik treba ovoliko trpjeti. Zašto i svećenik mora toliko patiti. Da zašto u svakoj ljudskoj patnji navire ovo pitanje zašto baš ja. A što ako je ova bolest, i ova patnja dana čovjeku koji je može nositi, koji može nositi taj teret, zbog mene, zbog tebe, da kao vjernici zastanemo, da više promislamo o prolaznosti ovog života. O vremenu i o vječnosti. Tada postajemo više odgovorni, tj. ponuđeno nam je da preko patnje našeg fra Bernarda postanemo više ljudi, više Božji ljudi, koji nam je svu tajnu ljudske patnje otkrio u svom raspetom Sinu Isusu Kristu.

Jedino kroz ovo gledanje možemo postati više odgovorni u prihvaćanju dara života i međusobnog prihvaćanja. I jedino na ovaj način možemo dati zahvalnost Bogu zbog čovjeka koji pati, kojemu se istina ovo propadljivo tijelo gasi i nestaje, ako ono što ne nestaje ostaje zauvijek u Bogu kojem smo povjerovali. Tek tada možemo shvatiti riječi svetog Pavla koji kaže: „Patnje ovoga svijeta nisu ništa prema budućoj slavi koja se ima očitovati“!

Dragi fra Bernardo, za nekoliko trenutaka predat ćemo tvoje zemne ostatke majci zemlji – Bogu hvala, slobodnoj, suverenoj i neovisnoj zemlji Hrvatskoj, koju si toliko volio, da u njoj počivaš snom mira! U njoj si se radio, u njoj odgojio, u njoj si rastao, školovao se i studij završio i za nju si toliko puta u tuđini, posebno u radanju njene slobode, dobrovoljno i s ljubavlju neumorno radio. U njoj ćeš dočekati zajedno sa svim franjevačkim velikanima ovdje na vječnom počivalištu svetog Franje u Sinju uskrsnuće tijela i primiti nagradu života vječnoga. Tvoja plemenita duša neka do tada uživa u gledanju lica Božjega u vječnom Jeruzalemu. A vama draga rodbino od našeg fra Bernarda, kao i nama fratrima želim još samo ovo reći, ostanimo uspravni snagom vjere koja je fra Bernarda držala i davala mu silnu snagu u hodu svećeničkog i redovničkog života, a posebno u njegovoj bolesti. I ovaj današnji njegov ispraj, na vječni počinak, s kojim mu želimo iskazati posljednju zahvalnu riječ, potvrđuje samo koliko smo ga

OPROŠTAJ OD FRA BERNARDA DUKIĆA

Nastavak sa str. 17

voljeli i cijenili. Ožalošćena rodbino ovdje smo zajedno s Vama možete biti ponosni, kao i cijela naša Provincija na vašeg i našeg fra Bernarda. Bogu smo zahvalni na daru njegova života. Svi skupa danas molimo za vječni mir i pokoj njegove plemenite duše. Ostanimo i dalje povezani snagom ljubavi, prijateljstva i naše vjere, jer samo to fra Bernardo od nas očekuje. Zahvaljujem svim dobrim ljudima, koji su za vrijeme fra Bernardove bolesti bili uz njega. Posebno hvala časnoj sestri Valentini Župa, koja ga je najduže pratila i skrbila u njegovoj bolesti, kao i liječnicima te medicinskom osoblju splitske bolnice na Firulama. Hvala i Vama preuzvišeni oče nadbiskupe, što ste i danas kao naš duhovni pastir u našoj žalosti zajedno s nama i što ste sa svima nama Bogu prikazali najuzvišeniju molitvu ovu svetu Misu za ispokoj plemenite duše pokojnog fra Bernarda. Hvala i svima vama draga braćo i sestre koji ste došli ispratiti na vječni počinak našeg fra Bernarda. Neka vam dobri Bog bude obilata nagrada. A Vama ožalošćena rodbino u ime svih fratara samostana čudotvorne Gospe Sinjske izražavam iskrenu sućut. Uvijek se smijete osloniti na naše molitve, koju vam doista dugujemo dobrotom i ljubavlju vašeg i našeg fra Bernarda. A ti dragi kume fra Bernardo počivaj u miru Božjem, neka ti je laka Hrvatska gruda, na putu prema vječnosti neka te prati moćni zagovor Čudotvorne Gospe Sinjske, kojoj si se svaki dan molio, koju si toliko u svom životu štovao i ljubio, te doviđenja u vječnosti! Pokoj vječni daruj mu Gospodine! I svjetlost vječna svjetlila njemu!

Naddušobrižnik
p. Bernard
Dukić predaje
sv. ocu Ivanu
Pavlu II. dar
hrvatskih
katolika u
Njemačkoj
za Poljsku
(Žz ožujak
1983.)

Fra Bernardu Dukiću
u spomen

Poštovani oče Bernardol

*Bio si mi
nadahnuće na životnom putu
poticatelj prema uspjesima
tješitelj u nevoljama
Hrabrio me nakon posrtanja
Tješio u tugama
Sijao cvijeće i dobrotu
Gdje su drugi prosipali trnje i prijekore
ulijevao nadu
Gdje su drugi zdvajali
bio si vjeran
svom franjevačkom Utemeljitelju
Bio si brat svima
... i meni!
A suze teku ...
Laka Ti hrvatska gruda!
Neka Te nebeski Otac
nagradi za sva dobra djela
Počivao u miru Božjem!*

Tvoj odani Grdelin
Franjo Vugdelija, Bern

31.8.2012.

Pisanu oproštajnu riječ

uputili su i ravnatelj dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu fra Josip Bebić, provincijal Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri sa sjedištem u Zadru fra Andrija Bilokapić, provincijalna glavarica Družbe sestara služavki Malog Isusa s. Sandra Midenjak, župnik župa Novo selo i Povlja i bivši gvardijan samostana Gospe Sinjske fra Bože Vuleta, profesor na KBF-u u Splitu fra Marijan Vugdelija, profesor na KBF-u u Splitu dr. don Josip Čorić, direktor Kršćanske sadašnjosti Zagreb mr. sc. Robert Šreter, župnik u Hrvatskoj katoličkoj misiji Essen vlč. Stjepan Penić, Ivo Aleksić, župnik u Hrv. kat. misiji Siegen don Vinko Puljić, vlč. Josip Vidić, Malgersdorf ...

Ika, www.franjevci-split.hr, kta, A.P.

NAŠE ZAJEDNICE

KELKHEIM

Gospin lik – djelo hrvatskog zajedništva i zahvalnosti

Hrvatska katolička župa Main-Taunus/Hochtaunus sa sjedištem u Kelkheimu proslavila je u nedjelju 23. rujna svoju zaštitnicu Gospu Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta. Svečano misno slavlje u punoj crkvi sv. Dionizija u Kelkheimu predvodio je hrvatski dominikanac iz Mainza o. Frano Prcela u zajedništvu sa župnikom fra Marinkom Vukmanom. Prije misnog slavlja išlo se u ophodu od sakristije, dvorištem ispred crkve te u crkvu. U ophodu su mladi obučeni u narodne nošnje nosili repliku lika Gospe Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta, koju su položili ispred oltara. U uvodnoj riječi fra Marinko je kazao: „Likom Gospe Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta označena je sva hrvatska crkvena povijest. Okupljeni oko žrtvenika Kristova, oko časnog lika Gospe Velikoga hrvatskog zavjeta, želimo danas u Kelkheimu obnoviti i zahvaliti Gospi za svoje danas i sutra. Reći joj o svojim poteškoćama, o djeci koja su ginula s njenom krunicom o vratu, o obiteljima koje su prognali, o svetištima koje su spalili. Moliti je da pomogne našem narodu, onome kojeg tjeraju iz Bosne i Hercegovine, onome koji traži svoje nestale sinove, onima njezinima što pate po tamnicama diljem svijeta od Haaga do svih drugih.“ Potom je fra Marinko uz sudjelovanje djece molio prigodnu molitvu Gospi, te je blagoslovio Gospin lik, kao i okupljene vjernike. O. Frano Prcela je u propovijedi kazao kako današnji blagdan posebno u toj zajednici stavlja u središte lik Majke Božje, koja ima toliko imena. „Blagdan Gospe Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta specifičan je i svojstven samo našem narodu i to ne u smislu das mo mi posebni. I drugi narodi imaju svoju poprilično veliku priču suradništva, suputništva i sumoliteljstva s Majkom Božjom. Blagdan kojega ova župa danas slavi i u kojem središtu shvaćanja, vjerovanja i traženja stoji Majka Božja, nastao je u jednom specifičnom trenutku našega naroda. Mi odrasli se dobro sjećamo kakva su bila vremena za vrijeme ko-

munističkog sustava. Pretpostavljam da je najveći broj vas došao u ove krajeve, ne iz radosti već iz nevolje trbuhom za kruhom i nemogućnosti u vlasitoj domovini ostvariti se, omogućiti svojoj obitelji, svojoj djeci kakvu takvu budućnost. I upravo u tom spe-

gađa se i prekretnica u novijoj hrvatskoj povijesti. Jedna od slika svih slika iz moderne povijesti, povrh Domovinskog rata, jest slika kada hrvatski hodočasnici 1979. dolaze u Rim kod pape Ivana Pavla II. i traže da on blagoslovi taj lik – to djelo hrvatskog za-

Mladi u narodnim nošnjama nosili su repliku Gospina lika

cifičnom trenutku našega naroda 1976. godine, kada su se slavile mnoge obljetnice iz povijesti hrvatskog naroda, naši pastiri – biskupi sjećajući se 1300 godina pokršćavanja Hrvata, a također i 1000 godina da je sagrađena prva crkva Blaženoj Djevici Mariji – Gospi od Otoka u Solinu, žele svoj narod ohrabriti“, kazao je o. Prcela dodavši kako je Gospa Velikoga hrvatskog krsnog zavjeta simbol hrvatske povijesti, vjere i zajedništva. „Naš se narod u brojnim trenucima naše povijesti utjecao Majci Božjoj te joj je u znak zahvalnosti gradio crkve. Tako su naši pastiri 1976. godine željeli cijeli narod pozvati da se sjeti svoje povijesti, da ne očajava u svojoj sadašnjosti, da traži uporište u svojoj budućnosti. Sjeća se, zahvaljuje i dobiva orijentaciju za budućnost.

Ovaj lik Majke Božje, koji stoji pred oltarom, najstariji je lik Majke Božje u tim putokazima u hodu našega naroda, koji je umjetnički osmišljen u jednoj skromnoj crkvi u Biskupiji kod Knina. U znak sjećanja svih dijelova naše domovine i svih mjesta gdje naši ljudi žive, taj lik dobiva krunu od zlata i srebra. S tim likom i činom do-

jedništva i zahvalnosti. Naše zajedništvo i danas ima svoje poteškoće, a da bi ono imalo budućnost, posebno je ne stidjeti se postaviti pitanje – kako se ugraditi u ljudsko, vjerničko i nacionalno zajedništvo. Kako suodgovarati na to pitanje? To pitanje treba dobiti i vjernički odgovor. Odgovor na to pitanje ne počinje upiranjem prsta u druge. Prije nego se upustimo u bilo kakvu analizu našega stanja, počnimo od sebe. Promjene svijeta, promjene u našoj zajednici, u našem narodu, u našoj Crkvi, počinju od mene, od nas“, kazao je o. Prcela podsjetivši kako su hrvatski biskupi tijekom tih jubileja posebno isticali važnost povratka molitve u hrvatske obitelji što je i danas jako potrebno.

Misno slavlje uvećao je izvršnim pjevanjem župni mješoviti zbor pod vodstvom s. Magdalene Višić i orguljskom pratnjom Hrvoja Barnjaka. Milodari su bili namijenjeni Caritasu, a vjernici su se odazvali i akciji prikupljanja živežnih namirnica koje će biti darovane Caritasu u Hofheim am Taunus. Nakon misnog slavlja za sve je ispred crkve pripremljen domjenak.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

MAINZ

Četrdeset i pet misijskih godina

Hrvatska katolička misija (HKM) Mainz proslavila je u subotu 15. i u nedjelju 16. rujna 45. obljetnicu postojanja. Svečano misno slavlje u tom je povodu u crkvi sv. Bonifacija u Mainzu, u kojoj se Hrvati iz misije okupljaju na središnje nedjeljno misijsko misno slavlje, predvodio vojni ordinarij u Republici Hrvatskoj mons. Juraj Jezerinac. U suslavlju su bili voditelj misije i predstavnik HKM

minulima, kojih se danas spominjemo u misnom slavlju.

U nadahnutoj propovijedi mons. Jezerinac je kazao kako nakon Drugoga svjetskog rata, između 1956/57. godine, otišlo je s područja općine Krašić, rodnog mjesta blaženog kardinala Alojzija Stepinca, pedesetak mladića i djevojaka u strani svijet, a mnogi se od njih nisu više vratili. „Bile su to teške godine za taj dio

U dokumentu pape Pija XII. iz 1952. „Exul familia“ bila je najvažnija odredba da se svuda, gdje je to moguće, osnuju nacionalne župe, odnosno katoličke misije, kako bi se vjernici mogli okupljati na misnom slavlju i tako slaviti Boga na svom jeziku. Tako je nastala i Hrvatska katolička misija u Mainzu. Briga domovinske Crkve za hrvatske radnike u inozemstvu bila je djelomična sve do 1965. godine. Sve do

tada pojedini su svećenici, koju su se nalazili u Njemačkoj i drugim državama, vodili duhovnu skrb prema svojim mogućnostima o našim ljudima. Kad je riječ o Hrvatima grada Mainza i okolice, nezaobilazno je ime uglednog i časnog franjevca Franjevačke splitske provincije Presvetoga Otkupitelja dr. fra Dominika Šušnjara

Misno slavlje predvodio je i propovijedao mons. Juraj Jezerinac

Majnsko-rajnske regije franjevac Franjevačke provincije Presvetoga Otkupitelja sa sjedištem u Splitu fra Ante Bilić i njemački dominikanac – osvjeđeni prijatelj Hrvata i Hrvatske o. Diethard Zils. Misnom slavlju pribivao je i domaći njemački župnik dominikanac o. Laurentius Höhn. Sve je na početku pozdravio o. Bilić pritom istaknuvši kako je velika radost kad pastir domovinske Crkve dolazi pohoditi Hrvate izvan domovine, koji su raseljeni diljem svijeta te očekuju pastirsku riječ, riječ potpore, hrabrosti u svom svakidašnjem životu. Potom je ocu biskupu uputio riječi dobrodošlice. Podsjetio je također kako je prva misa u toj misiji slavljena 1. listopada 1967. u crkvi sv. Bonifacija, nedaleko od glavnog kolodvora u Mainzu, kako je to napisao prvi voditelj misije fra Stjepan Pavić. Također je zapisao kako je na toj prvoj sv. misi bilo 124-ero vjernika, a već sljedeće nedjelje 153 vjernika – 96 muškaraca, 51 žena i šestero djece. Mons. Jezerinac je u uvodnoj riječi podsjetio kako misija slavi 45. obljetnicu postojanja. „To je dovoljan razlog njezine proslave, prije svega zahvale Bogu od koga dolazi svako dobro, a to je ujedno zahvala svima, počevši od svećenika koji su okupljali hrvatski vjernički katolički puk, te svim vjernicima, posebno pre-

naše domovine, nazvan „kaznjeničkim“ zbog blaženog kardinala Stepinca, koji je tamo rođen. Sličnu sudbinu proživljavali su i drugi krajevi Hrvatske i Bosne i Hercegovine, gdje je živio hrvatski katolički živalj. Većina našega svijeta napustila je svoju domovinu zbog ekonomskih i političkih razloga. Dolaskom komunističke vlasti, započela je ateizacija društva i širenje jugoslavenstva. Svi oni koji su razmišljali i osjećali se imalo rodoljubno, nisu bili podobni. Stoga su naši ljudi otišli u zapadne države, posebno u Njemačku, koja je postala najveće gradilište u Europi. Broj se Hrvata iz godine u godinu sve više iseljavao. Najveći dio ljudi iselio se s područja Imotske, Sinjske i Drniške pokrajine te iz omiškog, ličkog, duvanjskog i ramskog područja, kao i drugih dijelova Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Crkva je poput dobre majke pratila svoju djecu u njihovu hod.“ Potom je podsjetio na važne dokumente koje je Crkva objavila, a koji govore o njezinoj brizi za iseljenike, od pape Lava XIII. pa dalje.

Slijeva nadesno: fra Nediljko Brečić, fra Ante Bilić, mons. Juraj Jezerinac, s. Dionizija Tomas, vlč. Ivica Komadina, fra Marinko Vukman i dr. Jozo Majdančić

re koji je studirao u Münchenu, a potom doktorirao njemački jezik i književnost. Krajem Drugoga svjetskog rata nije se vratio u Hrvatsku, nego se posvetio pastoralnom radu naših radnika. Vodio je brigu o Hrvatima posjećujući mnoge logore u Njemačkoj, u kojima su se nalazili Hrvati. Bilo je to vrijeme velikih iseljavanja ne samo našeg naroda nego i drugih, koji su bili u početku smješteni po logorima dok se nije konačno riješilo pitanje njihovog trajnog smještaja i boravka. O. dr. Šušnjara je 1951. godine ime-

Prigodnu riječ na početku proslave uputio je voditelj misije fra Ante Bilić

novan naduđobrižnikom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj. Godine 1964. kardinal Franjo Šeper na zasjedanju Biskupske konferencije u Zagrebu razmotrio je molbu Njemačke biskupske konferencije, koja je tražila svećenike koji bi se posvetili skrbi za iseljene Hrvate. Splitski nadbiskup mons. Frano Franić je to podržao istaknuvši kako Franjevačka provincija Presvetog Otkupitelja ima dovoljno svećenika i kako je siguran da će oni dati svećenike u tu svrhu. I tako su došli svećenici te Franjevačke provincije u Njemačku i Austriju. Prvi misionar došao je u Frankfurt 1965. godine. Na prijedlog provincijala fra Petra Čapkuna fra Stjepan Pavić je imenovan prvim misionarom u Mainzu. Bio je to svećenik Božjega Duha. Svakodnevno je po gradilištima obilazio naše radnike. Uspjeh nije izostao. Doznao je za mnoge druge adrese, sabirući tako živu zajednicu vjernika Hrvata. Kad je fra Stjepan dobio dozvolu da može slaviti misu na hrvatskom jeziku u crkvi sv. Bonifacija od 1. listopada 1967. godine, broj se Hrvata iz nedjelje u nedjelju povećavao. Fra Stjepana Pavića naslijedili su na mjestu voditelja HKM Mainz fra Stanko Dotur, fra Petar Vučemilo, fra Josip Bebić, fra Josip Klarić, a danas misiju vodi fra Ante Bilić. Svi su oni članovi iste provincije, kazao je mons. Jezerinac. Blaženom kardinalu Alojziju Stepincu je iseljena Hrvatska bila posebno na srcu. Često je slao iseljenicima svoja pisma, posebno u Njemačku, kazao je mons. Juraj Jezerinac u propovijedi. Uz svećenike fra Stjepana Pavića, fra Stanka Dotura, fra Petra Vučemila, fra Jo-

Na proslavi se okupio veliki broj sudionika

sipa Bebića, fra Josipa Klarića, i današnjeg voditelja fra Ante Bilić, u misiji su djelovali i hrvatske školske sestre franjevke iz Sarajeva: s. Dionizija Tomas, koja je djelovala na početku, a djeluje i danas, s. Donata Jeleč, s. Ambrozija Bernatović, s. Krešimira Skopljaković i s. Dragica Ljubos, koja je iz domovine pristigla na proslavu. U misiji kao tajnica djeluje Marija Lovrić-Holenda. Na kraju misnog slavlja čestitku je misiji uputio njemački župnik o. Laurentius Höhn podsjetivši kako ta obljetnica znači i vrijeme suradnje i zajedništva Hrvata u Mainzu s tom njemačkom župom, te kako

su mnogo puta Hrvati sa župljanima te župe zajedno slavili misna i druga slavlja. Na kraju je o. Bilić izrazio zahvalu svima koji su na bilo koji način doprinijeli uspješnom ostvarenju proslave. Misno slavlje uvećao je misijski mješoviti zbor pod vodstvom s. Dionizije Tomas uz orguljsku pratnju dr. Joze Majdančića. Večer ranije, u subotu 15. rujna, u povodu 45. obljetnice misije u „Waldsporthalle“ u Budenheimu je priredjen duhovni i kulturno-zabavni program. Program je uz prigodnu molitvu otvorio o. Bilić.

Potom je misijski mješoviti zbor pod vodstvom s. Dionizije Tomas i glasnoglasnikom dr. Joze Majdančića uz pratnju misijskih tamburaša izveo hrvatsku i njemačku himnu. U pozdravnoj riječi voditelj misije o. Bilić je koji je podsjetio kako je od početka djelovanja misije u misiji kršteno 1116 osoba, bila su 93 vjenčanja, 735 krizmanika, od 1970. godine 754 prvopričesnika, umrlih 148 te je bilo 1808 posjeta bolesnicima. Potom je prigodnu riječ uputio mons. Jezerinac prenijevši pozdrave i čestitku domovske Crkve na čelu s hrvatskim

Nastavak na str. 25

Okupljeni vjernici za vrijeme misnog slavlja u crkvi sv. Bonifacija u Mainzu

Napisala i priredila: Željka Čolić

Drage mlade čitateljice i čitatelji!

Listopad je stigao, a s njim i jesen. Za dobro raspoloženje, ova-
ga smo vam puta, kako i priliči, pripremili jesensku priču. Osta-
nite nam i nadalje dobro. Neka vas prati lijepo vrijeme i tijekom
jesenskog odmora!

Zanimljiva priča

Tajna bakinog kolača

Katica od malena voli kolače. Svakojake. One
s kremom i bez kreme, s čokoladom, s orasi-
ma, s kokosom, s voćem... jednostavno sve
vrste. U međuvremenu je već sama počela peći ko-
lače i uživa u tom kreativnom „radu“, jer je svaki ko-
lač poseban. A, idejama nema kraja. Tako je već
isprobala više maminih recepata i proučila kuharske
knjige u potrazi za novim inspiracijama. Katica se
u uvijek točno pridržava mjera, koje su navedene, a va-
ga je važni dio svega. Međutim, ustanovila je da ma-
ma ima u svojim
zapisanim recepti-
ma i jedan recept
bez mjera i to
pod nazivom „ba-
kin kolač“. Zain-
teresirano je čita-
la i shvatila da se
radi o receptu za
orehnjaču, koju
najviše voli. Pojuri
k mami i znatiželj-
no upita: „Mama,
ovdje si zapisala
bakin recept za
orehnjaču, ali ne
stoji ništa koliko
grama brašna, ni-
ti koliko šećera,

ni ti koliko mlijeka i sl., zašto to nisi zapisala?“ „Eh,
zlato, to ti moraš sama pitati baku“, odgovori mama
smješkajući se. Katica odmah pojuri do telefona i na-
zove baku: „Bako, vrlo mi je važno da saznam tvoj
recept za orehnjaču, htjela bih je sama ispeći, a tvo-
ja orehnjača je najbolja. Mama je samo zapisala
sastojke, ali ne i mjere. Hoćeš li mi reći?“ „Zlato, pa
to nije ništa tajno. Uzmeš brašno, staviš nešto šeće-
ra, germu i mlijeka, sve izmiješaš i čekaš da se tijes-
to digne, a za filu uzmeš mljevene orahe i šećera, ko-
je jaje, malo čokolade, ako imaš, ali ne mora biti,
isto sve promiješaš i ...“, pričala je baka, ali Katica je
prekine „Čekaj bako, pa koliko od svega? Zar ti ne
trebaš vagu, kad praviš kolač?“ „Ma, kakvu vagu,

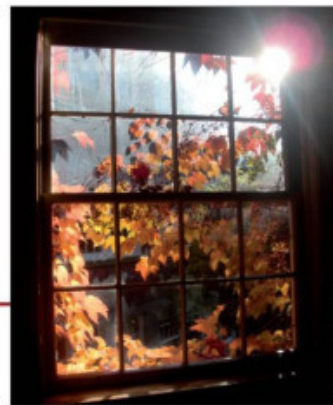
pa to znaš, to se vidi okom koliko trebaš od svega“,
reče baka veselo. Katica nije više ništa pitala, zami-
šljeno je otišla k mami i rekla: „Ne mogu vjerovati,
baka pravi kolač „po oku“, a ne po vagi!“ „Da, to ti
je ta tajna“, odgovori mama, „ja sam je već sto puta
pitala za recept, ali baka nikad ne mjeri, pa ti ne
može reći, npr. 250 grama brašna itd.. Ja sam već
nekoliko puta pravila orehnjaču, kao što znaš, po-
kušavala isto okom odmjeriti točnu mjeru i što misliš
što se dogodilo?“ „Nemam pojma, što?“, znatiželjno

će Katica. „Još ni-
kad nisam uspjela
dobiti isti okus kao
kad baka napravi
orehnjaču. Uvijek
mi bude druga-
čija. Njena oreh-
njača je i meni
najbolja, ali eto, to
je jedini kolač,
koji želim po tom
receptu još usavrš-
iti. Pokušaj ti, mož-
da uspiješ pogodi-
ti točnu mjeru“, re-
če mama.

Sljedeći dan je
baka morala pri-
premati orehnjaču

i Katica je stajala pored nje i čak snimala kamerom
svaki pokret. Baki je to bilo drago, ali i pomalo smi-
ješno, no ništa nije rekla. Veseli je da „djeca“ vole
njenu orehnjaču, to je bilo važno za nju.

I kad su sjedili za stolom i uživali u omiljenom
kolaču, Katica oduševljeno uzviknu: „Sad znam taj-
nu bakina kolača!“ Svi je pogledaju iznenađeno i
puni iščekivanja. A, baka se nasmiješi i dobaci: „Ma,
zlato nije to tajna, sama si vidjela.“ Katica namigne
baki i glasno reče: „To je tvoja ljubav, bako, koju ti
ubacuješ u kolač. Zato bude tako poseban za nas.
To je taj jedinstveni tajni sastojak, koji se ne može ni
s kojom vagom odvagati ili dodati! Ti praviš kolač ne
s „okom“ i mjerom, nego sa srcem!“ ■

Snimka: K. Čolić

Snimka: arhiv - Kindergarten St. Christophorus, Frankfurt a.M.

„Ja sam s tobom“ – meditacija o Božjoj blizini

Ja, tvoj Bog, tvoj Stvoritelj, tvoj Otac, uvijek sam s tobom i štitim te.

Ja sam bio prije tebe. Ja sam bio nazočan kad si ti postajao. Ja sam te želio. Ja sam s tobom otkad postojiš. Ja sam ti podario puninu svoje snage. Ja sam ti udahnuo duha svoga. Ja sam te ogrnuo ogrtačem ljubavi svoje. Ja sam ti dao sve što je potrebno za život. Ja sam ti put i svjetlo. Ja sam s tobom otkad osjećaš i čutiš. Ja sam s tobom otkad se krećeš. Ja sam s tobom otkad čuješ i govoriš. Ja sam s tobom otkad se smiješiš. Ja sam s tobom i brinem o tebi. Ja sam s tobom kad si sam. Ja sam s tobom kad s tobom nitko ne govori i ne sluša te. Ja sam s tobom kad se bojiš. Ja sam s tobom kad

te pitanja muče. Ja sam s tobom i čuvam te. Ja sam s tobom kad te sumnje grizu. Ja sam s tobom kad si tužan i kad plačeš. Ja sam s tobom kad se osjećaš usamljenim. Ja sam s tobom kad te svi ostave. Ja sam s tobom i tješim te. Ja sam s tobom kad te brige pritisku. Ja sam s tobom kad si bolestan i kad te bolovi svladaju. Ja sam s tobom kad je tamno oko tebe. Ja sam s tobom kad si slijep ili nepokretan. Ja sam s tobom i dajem ti iscjeljenje, svjetlo i uporište. Ja sam s tobom kad te brige obuhvate. Ja sam s tobom kad nevolja stanuje u tvojoj kući. Ja sam s tobom kad bježiš od sebe i svojih problema. Ja sam s tobom, tvoj savjet i tvoja snaga i utočište. Ja sam s tobom kad se mrzneš. Ja sam s tobom i grijem te žarom ljubavi svoje. Ja sam s tobom kad si gladan i žedan. Ja sam s tobom, dajem ti jelo i tažim ti žed. Ja sam s tobom kad teturaš ili padaš. Ja

Detalji Michelangelova motiva Stvaranje čovjeka u Sikstinskoj kapeli

tan i sretan. Ja sam s tobom svake večeri i svake noći. Ja sam s tobom kad me nazoveš u besanoj noći. Ja sam s tobom kada tražiš mir i tišinu. Ja sam s tobom i bdijem stalno nad tobom. Ja sam s tobom u svakoj nevolji. Ja sam s tobom u tvojoj smrti. Ja sam s tobom kad stojiš pred mnoštvom. Ja sam s tobom i čuvam te. Ja sam s tobom i pri-

Neke biblijske slike o Božjoj blizini

- „Ja sam koji jesam“, reče Bog Mojsiju..., Jahve, Bog vaših otaca, Bog Abrahamov, Bog Izakov, Bog Jakovljevi, poslao me k vama. To mi je ime do vijeka, tako će me zvati od koljena do koljena“ (Izl 3, 14-15).
- Bog je ljubav (1 Iv 4, 16).
- Kao što mati tješi sina, tako ću i ja vas utješiti – utješit ćete se u Jeruzalemu (Izl 66, 13).
- Ovako molite: Oče naš, koji je si na nebesima, sveti se ime tvoje... (Mt 6, 9).
- Može li žena zaboraviti svoje dojenčce, ne imati sućuti za plod utrobe svoje? Pak ako bi koja i zaboravila, tebe ja zaboraviti neću (Izl 49, 15).
- Ako me otac i mati ostave, Gospodin će me primiti (Ps 27, 10).
- Gospodin je pastir moj, ni u čemu ja ne oskudijevam (Ps 23, 1).
- Gospodine, ti moju svjetiljku užiješ, Bože, tminu moju obasjavaš (ps 18, 29).
- Gospodin mi je svjetlost i spasenje, koga da se bojim? (Ps 27, 1).
- Pa ipak, naš si otac, o Jahve: mi smo glina, a ti si naš lončar – svi smo mi djelo ruku tvojih (Izl 64, 7).
- Jer ja sam Bog koji dajem zdravlje (Izl 15, 26).

Božje ime: JAHVE – Ja jesam

Ja sam tu kad si sam. Ja sam tu kad se osjećaš pogođenim. Ja sam tu kada te svi odbace. Ja sam tu kad misliš da više ne ide. Ja sam tu kad si očajan i tužan. Ja sam tu kad si u strahu i tjeskobi. Ja sam tu kad te nitko ne voli. Ja sam tu kad je zid između tvoga prijateljstva. Ja sam tu kad od briga spavati ne možeš. Ja sam tu kad ti našao čine. Ja sam tu kad si u velikoj pogibelji. Ja sam tu kad si bolestan i trebaš pomoć. Ja sam tu kad se sam ne možeš riješiti briga. Ja sam tu kad se sruši tvoj svijet. Ja sam tu kad trebaš malo više ljubavi. Ja sam tu kad trpiš teške boli. Ja sam tu kad te nitko ne sluša. Ja sam tu kad od iscrpljenosti ne možeš stajati. Ja sam tu kad te savjest peče. Ja sam tu kad me nazoveš. Ja sam tu kad mi se vraćaš. Ja sam tu poput sunca koje ti toplinu i radost daje. Ja sam tu poput plamena koji se nikad ne trne. Ja sam tu poput lijepa cvijeta koji veseli srce tvoje. Ja sam tu poput oblaka koji te ljubavlju zaogrće. Ja sam tu poput svjetla koje obasjava tvoj put. Ja sam tu poput oka koje te s ljubavlju gleda. Ja sam tu poput ruke koja nježno uzima tvoju ruku. Ja sam tu poput srca koje uvijek za tebe kuca. Ja sam tu poput anđela koji te štiti i vodi. Ja sam tu poput prijatelja koji te nikada ne ostavlja na cjedilu. Ja sam tu poput sestre koja s tobom brige dijeli. Ja sam tu poput brata koji je s tobom u radosti i muci. Ja sam tu poput majke koja s tobom osjeća i posve te razumije. Ja sam tu poput tvoga oca koji ti vječnu sigurnost daje. Ja sam uvijek za tebe tu, tvoj Bog koji te beskrajno voli.

Anton Knerr

sam s tobom i hvatam te. Ja sam s tobom kad si zatočen i zlostavljan. Ja sam s tobom, oslobađam te i blažim ti boli. Ja sam s tobom kad ti se čini nepravda. Ja sam s tobom i donosim ti pravicu. Ja sam s tobom svakoga novog jutra. Ja sam s tobom svakoga tvoga dana. Ja sam s tobom kad si rados-

pravljam ti stan kod mene. Ja, tvoj Bog, tvoj Stvoritelj, tvoj Otac, uvijek sam s tobom i štitim te. Ja skrbim o tebi kao što se otac brine za svoje dijete. JA, vječni BOG, Ja sam uvijek s tobom.

Heinz Pangels

Priredio i s njemačkoga preveo: T. G.

Nastavak sa str. 4

Papa pozvao kršćane i muslimane na zajedništvo

Svima sam zajamčio da je opća Crkva ljubavljiva i molitvom bliža nego ikada Crkvama Bliskoga istoka." Premda su „malo stado“ ne trebaju se bojati jer je Bog uvijek s njima: „Papa ih ne zaboravlja". Drugoga se dana Benedikt XVI. susreo s predstavnicima državnih vlasti i kulture, diplomatskim zborom i vjerskim poglavarima, potičući ih da se zauzmu za budućnost u miru i solidarnosti. Zajedno s muslimanskim poglavarima, Papa je svijetu poslao jasan i snažan znak dijaloga i suradnje, a poslije podne toga dana kod maronitskoga je patrijarha primljen s „nezadrživim entuzijazmom tisuća mladih Libanonaca i onih iz susjednih zemalja". U toj im je prigodi Papa poručio da su sretni što žive baš u tom dijelu svijeta „koji je vidio Isusa, umrlog i uskrsllog za naše spasenje, kao i razvoj kršćanstva", te ih potaknuo na „vjernost i ljubav prema njihovoj zemlji, unatoč poteško-

ćama prouzročenima manjkom stabilnosti i sigurnosti", te na povezanost s Kristom u molitvi i otvorenost životu, obitelji, prijateljstvu i solidarnosti. Papu je posebno obradovalo što je vidio mlade kršćane i muslimane kako slave zajedno. Na kraju nagovora, Papa je podsjetio i na nedjeljnu misu u Bejrutu i njegov poticaj vjernicima da svoju vjeru žive i svjedoče bez straha, „u svijesti da je poziv kršćanina i Crkve po Isusovom primjeru donositi evanđelje svima, bez razlike. U kontekstu oštih sukoba, pozornost sam svratio na potrebu služenja miru i pravdi, postajući sredstva pomirenja i graditelji zajedništva". Na misi je Papa predao i poslijesinodsku pobudnicu koja preko crkvenih pastira dopire do svih vjernika kako bi ih „poduprla u vjeri i zajedništvu i potaknula na toliko željeni put nove evangelizacije".

M. K.

Obavijesti ...

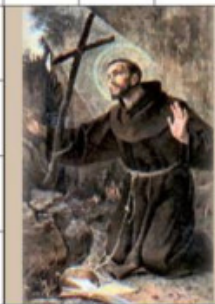
- **Hrvatska katolička misija Ingolstadt** odnedavno ima novu adresu koja glasi: HKM Ingolstadt, Mistelstr. 5, 85055 Ingolstadt.
- **Hrvatska katolička misija Krefeld** nalazi se na novoj adresi koja glasi: HKM Krefeld, Von-Itter-Platz 7, 47798 Krefeld. Broj telefona je ostao isti – Ured: (02151) 566657; stan: (02151) 573684.
- **Hrvatska katolička misija Lyon** u Francuskoj nalazi se na novoj adresi: HKM Lyon, 43 Avenue de la Republique, 69370 Saint Didier au Mont d'Or, Francuska.
- **Susret hrvatskih studenata iz Njemačke** održat će se 24. studenoga u prostorijama Hrvatske kat. misije u Frankfurtu (Niedenau 27, 60325 Frankfurt am Main). Za ovu prigodu dolazi studentski kapelan don Damir Stojić iz Zagreba.

NAGRADNA KRIŽALJKA

Sv. Franjo na hrvatskom tlu

Rješenje poslati najkasnije do 29. listopada

Svetac, (1181 – 1226.) spomen- dan 4. listo- pada	Fluor	Zanese- ništvo	Naga- meini tre- ner Osim	Posvoj- na za- mjenica	Središte vrtnje	Snažan čovjek	Silicij	Italija	Uplatna riječ (Daj... daš)	Čovjek koji lovi kune	Zaštitnik država: Filipini i ...	Mariofil Soldo	Na više mjestu pitati	Ured, kance- larija
Spriječiti u poslu												Olovo		
Kanonizirao ga je Papa...								Skrbnik (mn.)				„Otitis"		
Životi- nja koja gmize					„Litra"			Davalac Donacije						
Rijet- kosti					Koji je na čelu tajništva			Tadija Opačak						
									Aluminij			Rijeka u Italiji		
									Austrija			Lagor		
Grga Novak			Nakrcati											Okidač vatre- nog oružja
			Kukac žalčor											
U taj tren				Japan					Skupina ptica ili riba					
				Sklado- teli Soss					Nagometaš, Duje					
Grad u Crnoj Gori									Grad u Hrvat- skoj					
Govoriti ikavski									Kisik		Pjesnik Solc			
											„Amper"			
„Xerox Agency"			Ivan Kušan						Glavni grad Fran- cuske					

NAŠE ZAJEDNICE

SINGEN

Oproštaj od dosadašnje pastoralne suradnice

Pred godišnje odmore u Hrvatskoj katoličkoj misiji Singen-Villingen su se dogodile personalne promjene: dosadašnja pastoralna suradnica Nada Kolić vratila se u domovinu, a u misiju je stigao novi pastoralni suradnik Darijo Mrnjavac. U Konstanzu

Od misije se oprostila pastoralna suradnica Nada Kolić

je bio organiziran oproštaj od dosadašnje pastoralne suradnice, koja nakon sedam godina rada u toj zajednici kao orguljašica i vjeroučiteljica odlazi u domovinu. U ime hrvatske nastave oprostila se Zdenka Knežević, a u ime misije članica misijskog vijeća Snježana Pranić. Tjedan dana kasnije su se zajednice u Singenu i Villingenu oprostile od gospođe Kolić. Na misnim

slavljinama se uz dječji program, prigodne darove i odabrane riječi izrekla zahvalnost za rad i život u ovoj zajednici. U Singenu su to učinili u ime misijskog vijeća Bože Bešlić, u ime pjevača Sanja Hille, u ime Hrvatske nastave učiteljica Elena Šegota, u ime udruge Hrvatska žena Vinka Širić te sva djeca kako iz zborova, Hrvatske nastave tako i ministranata. Nakon mise se nastavilo sa slavljem u dvorani ispod crkve. Prekasnom susretu svakako su doprinijeli i mnogi članovi zajednice iz Konstanza koji su ovaj dan zajedno sa svojom djecom došli nazočiti oproštaju. U Villingenu u ime zajednice riječi zahvalnosti izrekao Ilija Ivičević, nakon misnog slavlja koje je uveličala obitelj Jakumetović svojim sviranjem i pjevanjem. Riječi zahvalnosti izrekli su u hrvatskom centru u Villingenu i ostali članovi zajednice. Voditelj misije fra Dinko Grbavac je kazao: „Draga Nado, bila si blagoslov! Radost i svježina koju si donosila utemeljena je u tvome življenju za ovu zajednicu. Hvala Ti za kršćansko svjedočenje i ljubav s kojom si djeci prenosila Isusov nauk kroz molitvu, vjeronauk i pjesmu. Hvala što si bolesni-

cima znala donijeti trenutke svjetla; ožalošćenima si često puta bila pomoć da se oraspolože. Isusu si potpuno služila. Neka On blagoslovi Tvoje buduće putove!”

Dobrodošlica novom pastoralnom suradniku

Od 15. srpnja u toj hrvatskoj katoličkoj misiji djeluje novi pastoralni suradnik Darijo Mrnjavac. Rođen je 17. listopada 1985. godine u Fojnici, a dolazi

Darijo Mrnjavac

iz Lepenice kraj Kiseljaka. Diplomirao je teologiju u Sarajevu, te je radio kao pastoralni suradnik u Klagenfurtu (Austrija) protekle dvije godine. Neoženjen je. U misiji preuzima vođenje zborova, sviranje na misnim slavljinama te vjeronauk na hrvatskom jeziku. Darijo je riječi dobrodošlice uputio voditelj misije o. Grbavac. ■

Nastavak sa str. 21

biskupima o 45. obljetici misije. Čestitku su uputili delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina, gradonačelnik Budenheima Rainer Becker, generalni konzul Generalnog konzulata R. Hrvatske iz Frankfurta Josip Špoljarić i predsjednik misijskog vijeća Stipe Bonić. Pročitano je pismo ravnatelja došobrižništva za Hrvate u inozemstvu fra Josipa Bebića te nadgradonačelnika Mainza Michaela Eblinga, a na proslavi je bio i predstavnik Ureda za integraciju Grada Mainza Carsten Mehlkopf. U bogatom duhovno-kulturnom programu misijski zbor izveo je misijsku himnu za koju je riječi napisao Ante Dabob, a uglazbio ju je maestro Mato Leščan. Izvedena je i kratka scena „Čisto srce“ koju je pripremila s. Dionizija. Djeca su krasnoslovlila pjesme o temi „Hrvatska je riječ koju naučih od majke“. Nastupila je i skupina mladih na gitarama pod vodstvom Vere Tomas te djeca Hrvatske nastave iz Mainza pod vodstvom učiteljice Jelke Kraljec. Izveden je i igrokaz „Umirovljeni Joko“ koji je napisala s. Dionizija. Pjesmu „Sanjao sam te, Isuse“ izveo je na hrvatskom Boško Jureta, a na njemačkom Tomislav Šola uz pratnju na gitari Manuele Petrović. Na glasoviru je nastupila Anamarija Galić. Nastupili su i članovi Hrvatske kulturne zajednice iz Mainza pod vodstvom predsjednice Katice Vraneša. Nastupile su folklorne skupine HKM Mainz, te kao gosti folklorna skupina HKŽ Main-Taunus/Hochtaunus, a u pratnji su bili župnik fra Marinko Vukman i pastoralna suradnica s. Magdalena Višić. Na proslavi je bilo i više svećenika i pastoralnih suradnika iz okolnih hrvatskih katoličkih misija, te skupina hrvatskih franjevki iz Sarajeva, koje djeluju pri Biskupiji Mainz. Kroz program je vodila Josipa Marić, predstavница mladih u misiji i predstavница za sve Hrvate u Biskupiji Mainz. U zabavnom programu nastupio je VIS „Duo kumovi“ iz Wiesbadena.

Tekst i snimke: Adolf Polegubić

MAINZ Fra Ante Bilić novi predstavnik regije

Redovita sjednica pastoralnih djelatnika iz hrvatskih katoličkih misija (HKM) Majnsko-rajske regije održana je u srijedu 12. rujna u prostorijama Hrvatske katoli-

čke misije Mainz. S obzorom da je dosadašnji predstavnik regije fra Patar Klapež preuzeo službu gvardijana franjevačkog samostana Gospe Sinjske u Sinju, a kojega je na službi voditelja HKM Frankfurt zamijenio fra Željko Čurković, pristupilo se izboru novog predstavnika regije. Tako je za novog predstavnika regije izabran voditelj HKM Mainz fra Ante Bilić, a njegovim zamjenikom voditelj HKM Saarbrücken o. salezijanac Rudolf Belko. ■

MARIA STERNBACH

Vjernici misije Giessen u marijanskom svetištu

Vjernici iz Hrvatske katoličke misije Giessen hodočastili su o blagdanu Rođenja Blažene Djevice Marije, u nedjelju 9. rujna, u marijansko svetište Maria Sternbach kod Florstadta. Okupili su se u Wickstadtu, nedaleko od Florstadta, a potom je voditelj misije fra Marijan Petričević blagoslovio okupljene vjernike i automobile. Nakon toga se išlo u ophodu uz molitvu krunice i pjevanje hrvatskih marijanskih pjesama do dva kilometra udaljene Gospine kapele. Vjernici su naizmjenice nosili križ u kojem je relikvija Svetoga Križa. Misno slavlje služeno je ispred Gospine kapele, a predvodio ga je voditelj HKM Giessen o. Petričević uz asistenciju stalnog đakona Mate Valjana, koji djeluje u HKM Giessen.

Đakon Valjan je u propovijedi istaknuo: „Mi smo putnici namjernici, hodočasnici na putu prema vječnom životu. Prve su kršćane nazivali pripadnicima novoga puta. Kao hodočasnici danas smo i došli u Maria Sternbach, dali smo se na put. Svako hodočašće istovremeno je i prigoda razmišljati o smislu života. Odakle dolazimo i kamo naš put vodi? Kao zajednica vjernika znamo svoj cilj kojemu se korak po korak približavamo. Gospodin Bog, koji nas je pozvao, svet je, a tako i naš cijeli život treba biti svet. Moramo se obratiti, promijeniti mišljenje i povjeriti se Božjem milosrđu. Dok danas stojimo ili klečimo pred milosnom slikom Majke Božje u Sternbachu, mislimo na mnogobrojna marijanska svetišta u Domovini i zajedno razmatramo. Želimo gledati u Mariju kao uzor Crkve koja sluša. Na svadbi u Kani Galilejskoj upozorila je kako treba činiti ono što Gospodin reče. Ovdje i danas upozorava nas isto tako da činimo ono što nam Gospodin kaže. Neka se naše srce, stoga, razari Gospodinovim riječima. Zašutimo, zamislimo se, osluhnimo Božju riječ, njezinu istinu, koja nas oslobađa grijeha i smrti“, kazao je đakon Valjan. Potom je dodao: „Vino je znak radosti i zajedništva s drugim ljudima. Sve to možemo imati na umu pri današnjem evandeoskom odlomku u kojemu vino igra vrlo važnu ulogu. Živimo u vremenu silnih promjena i prijeloma, u kojem se vanjski oblik Crkve jako mijenja, a to se onda odražava i na njezin

nutarnji život. Neki su zaboravili pravu jezgru kršćanskog života. Izgubili su orijentaciju. Presušio im je molitveni život. Radost vjere pretvorila se u ravnodušnost koja nikoga ne oduševljava. Marija je – ostanimo u slici Evanđelja – s pravom zabrinuta, da je na svadbi u Kani ponestalo vina. Ona je zabrinuta jer se boji da bi svečanost mogla biti ugrožena. Ona je zabrinuta kao Majka Crkve, da nama vjernicima danas ne ponestane vina. Ponekad Crkvi, ponekad pojedinim kršćanima ponestane vina. Tada ne treba prekriti ruke ili pak rezignirati. Vrčve treba napuniti s onim što imamo. To

dogada, počinje nešto i od preobrazbe svijeta. Možemo se pouzdavati i u moćni zagovor Majke Božje iz Sternbacha, koja će nas stalno štiti i dovesti našem Gospodinu i Spasitelju Isusu Kristu. Kad budemo polazili kući, usput, ali i kod kuće, poput učenika iz Emausa moći ćemo razgovarati što smo doživjeli na ovom hodočašću u Maria Sternbachu i kako nam je srce gorjelo kad nam je Gospodin govorio kad smo blagovali sveti kruh; kad smo napunili vrčve onim što smo imali i dali Isusu priliku da on našu običnu vodu, naše sive svednevice, pretvori u svoje dobro plemenito piće – svad-

Misno slavlje predvodio je o. Petričević, a propovijedao je đakon Valjan

je ono utješno iz današnjeg Evanđelja. Isus želi da sluge napune vrčve s onim što imaju. Uzeli smo si vremena i došli ovamo biti u zajedništvu s Bogom, Marijom i jedni s drugima. Svako nastojanje, svaki oblik vjernog ustrajavanja – u braku, u nedjeljnom sudjelovanju na sv. misi, u dnevnim molitvama, svaki pokušaj nasljedovanja Isusa Krista – sve to spada u vrčve, koje trebamo napuniti kako bi Isus mogao djelovati. Ovdje u Mariji Sternbachu, ili svake nedjelje kad se u Giessenu, Kloppenheimu, Niddi, Bad Nauheimu ili Alsfeldu okupimo na sv. misi, kad kod kuće molimo krunicu, onda smo skupljeni poput apostola u dvorani posljednje večere. Na to nas podsjeća i ova crkva u Sternbachu. Gdje god se to

beno vino“, zaključio je đakon Valjan. Nakon misnog slavlja ispred crkve je pripremljen zajednički agape. Hodočašće je završilo blagoslovom s Presvetim.

Tekst i snimka: Adolf Polegubić

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA

P	O	S	T	O	L	A	□	S	V	E	T	O	G
U	Z	V	I	Š	E	N	J	E	□	I	L	I	C
S	N	A	L	A	Z	I	T	I	S	E	□	T	T
T	A	R	□	M	□	C	O	L	□	K	R	A	K
O	K	I	N	A	W	A	□	O	K	T	A	V	A
L	A	V	O	R	□	□	□	□	□	□	□	□	□
I	□	A	S	I	□	□	□	□	□	□	□	□	□
N	O	T	A	T	□	□	□	□	□	□	□	□	□
A	M	I	N	I	□	□	□	□	□	□	□	□	□

**Nagrađeni: Milena Badrov, Friedrichsdorf
Dubravka Mihaljević, Eschborn**

NAŠE ZAJEDNICE

FRANKFURT

Personalne promjene

Hrvatska katolička župa Oca Ante Antića u Frankfurtu oprostila se u nedjelju 9. rujna od svoga dugogodišnjeg župnika fra Petra Klapeža na svečanom misnom slavlju u frankfurt-

skoj katedrali sv. Bartolomeja, koju je predvodio delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj vlč. Ivica Komadina. Tijekom misnog slavlja u službu je uveden novi župnik fra Željko Čurković.

Za vrijeme misnog slavlja u frankfurtskoj katedrali

U ime Biskupije Limburg govorio je voditelj Referata Heribert Schmitt

O. Klapež se oprostio od zajednice u kojoj je proveo 6 godina, a u Njemačkoj je djelovao dvadeset i jednu godinu. Fra Petar se vratio u domovinu i preuzeo službu gvardijana samostana Čudutvorne Gospe Sinjske u Sinju. Fra Petru je izrečena zahvala za djelovanje u toj hrvatskoj župi, a fra Željku je zaželen uspješan početak na mjestu župnika. Prigodno slavlje je nastavljeno uz domjenak u župnim prostorijama.

Snimke: Ij. M-Baban

BRUXELLES

Primopredaja službe u Hrvatskoj katoličkoj misiji

Svečanom koncelebriranom misom, koju je predvodio fra Josip Bebić, ravnatelj hrvatske inozemne pastve,

9. rujna, od aktivne pastirske službe oprostio se vlč. Luka Mamić, dosadašnji voditelj Hrvatske katoličke misije

(HKM) u Bruxellesu, a službu je uveden fra Tomo Andić, novi voditelj HKM. Uz nazočnost brojnih vjernika i razmjenu prigodnih simboličnih darova, u zasluženu je mirovinu nakon 17 godina predanog i požrtvornog rada ispraćen vlč. Mamić, svećenik Mostarsko-duvanjske biskupije, koji je u Belgiju došao 1995. godine. Na isti srdačan način vjernici su dočekali svojega novog pastira, člana Franjevačke provincije Bosne Srebrene, prijašnjega dugogodišnjeg misionara u više afričkih zemalja i gvardijana kuće bosanskih franjevaca u Zagrebu. Na misi primopredaje sudjelovao je i vlč. Eric Vancraeynest, pomoćni vikar Nadbiskupije Malines (Mechelen) – Bruxelles za katoličke zajednice stranoga podrijetla. Nakon mise vjernici su priredili druženje uz zakusku.

Tekst i snimka: IKA

Misno slavlje predvodio je ravnatelj o. Josip Bebić

15. SMOTRA CRKVENIH ZBOROVA

Smotra misijskih zborova odraslih – Tradicionalna 15. smotra crkvenih mješovitih zborova odraslih iz hrvatskih katoličkih misija i zajednica iz Njemačke, u organi-

zaciji Hrvatskoga dušobrižničkog ureda iz Frankfurta i Hrvatske katoličke misije München, održat će se u subotu 17. studenoga 2012. u dvorani Salesianum u Münchenu.

*Čuj nas Majko, nado naša,
k tebi vapimo mi svi ...*

